



Bijlagen verslag participatieperiode ontwerp transitievisie warmte

September 2021



Bijlage 1

Verslag online bijeenkomst Blankenstein (25 mei 2021)

Link naar het Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1620197106588/387de022655664c5c329be009a6edf3e4684933b>

Welkom en introductie

Start met voorstelrondje: 36 deelnemers aanwezig.

Doel bijeenkomst: informatie geven en ideeën boven tafel halen en ontdekken wat er leeft bij de ondernemers t.a.v. de ontwerp transitievisie warmte van gemeente Meppel (enige overlap met energietransitie).

Presentatie gemeente Meppel

Jaap van der Haar (wethouder gemeente Meppel):

- Waarom is ontwerp transitievisie tot stand gekomen?

In het klimaatakkoord van Parijs in 2015 zijn afspraken gemaakt over het terugdringen van de CO₂-uitstoot. In Nederland moeten alle panden voor 2050 van het aardgas af. De gemeenten hebben van het Rijk de opdracht gekregen om met een plan te komen hoe en wanneer ze aardgasvrij worden.

- Benadrukte de noodzaak om van het aardgas af te gaan.

Van het aardgas af gaan vermindert de CO₂-uitstoot en is goed voor het milieu. Ook willen we als Nederland onafhankelijk zijn van het gas uit bijvoorbeeld Rusland.

Peter Hamming (projectleider warmtetransitie gemeente Meppel):

- Presentatie over proces tot nu toe

Eefje van Empel (adviesbureau Tauw):

- Presentatie over hetgeen er in de visie staat over Blankenstein (zie bijlage);
- Meerdere alternatieven kwamen ter sprake, bijvoorbeeld: warmtepomp (i.c.m. warmte- koudeopslag), hybride warmtepomp, isoleren.



Presentatie Heluto over praktijkvoorbeelden op Blankenstein

Hardy Klopstra (Heluto):

- Presentatie over praktijkvoorbeelden op Blankenstein (zie bijlage);
- Uitleg over (werking van) luchtwarmtepomp.

2 soorten warmtepompen:

Aardwarmtepomp: energie onttrekken uit grondwater.

Luchtwarmtepomp: energie onttrekken uit buitenlucht.

Afgifte aan gebouw:

Lage temperatuur (vloerverwarming/luchtverwarming)

Hoge temperatuur (radiatoren)

Gesprek/brainstorm met behulp van Mural

Vragen/zorgen ondernemers:

- Zijn er commerciële belangen gemoeid met de totstandkoming van de transitievisie warmte?

Adviesbureau Tauw heeft met twee andere bureaus hebben de gemeente ondersteund om te komen tot de ontwerpvisie. Hierbij is de werkgroep warmtetransitie aangesloten, bestaande uit inwoners, ondernemers en organisaties uit Meppel. In de ontwerpvisie staat waar welke techniek zou kunnen en wanneer welke wijk van het aardgas af gaat. Hierbij is geen commercieel belang gemoeid.

- Wat zijn de kosten van verduurzamen/aardgasvrij worden?

De kosten zijn in hoofdlijnen inzichtelijk gemaakt. De aanschaf, onderhoud, hoeveel elektriciteit je kwijt bent, maar ook de maatschappelijke kosten. Het is lastig om in te schatten wat gas en elektriciteit in de toekomst gaat kosten.

- Wat zijn de kosten op basis van eerdere projecten?

Er spelen veel factoren mee. Energiemonitoring staat nog in de kinderschoenen, maar dat wordt verder uitgewerkt om te kunnen zien wat waar wordt verbruikt. Duurzaamheid wordt vaak gezien als duur, maar juist de verduurzaming kan zijn geld terugverdienen aan de meter zelf. Hiervoor is maatwerk nodig: wat zijn de wensen? wat is het verbruik? Je moet per huisnummer/pand aan de slag.



- Andere voordelen van een aardgasvrij bedrijfspand

Genoemde voordelen naast verminderde CO₂-uitstoot: gunstig effect op ziekteverzuim door meer comfort in de productieruimte en Label A trekt klanten aan. In de toekomst gaan banken en verzekeringsmaatschappijen druk uitoefenen.

Aantekeningen Muralbord:

- Utiliteit lastiger met een luchtwarmtepomp
- Luchtwarmtepompen kunnen ook industrieel worden toegepast, dat maakt utiliteit ook mogelijk.
- Energielabels kantoren, winkels en showrooms

Vanaf 2023 is het voor kantoorpanden groter dan 100m² verplicht om minimaal energielabel C te hebben. De verwachting is dat in 2030 energielabel A wordt gevraagd voor kantoren, winkels en showrooms. Dan is gasloos of duurzaam verwarmen nodig.

- Niet alleen kijken naar gasloos verwarmen, maar ook naar andere aspecten

Kijk ook naar de totale opwek en bestaande energiebehoefte. Begin met het beperken van de energiebehoefte. Met kleine aanpassingen kun je al snel 20% van je energie besparen. Dit zorgt voor een effectiever gebruik van een warmtepomp en dit zorgt voor kortere terugverdientijden. Ga geleidelijk installeren en maak gebruik van logische momenten. Blijf je energiebehoefte monitoren zodat je later kan bijsturen.

Kansen & uitdagingen

Een uitdaging is dat er steeds minder ruimte is op het (landelijk) energienet. Ook de financiën, de gewenste terugverdientijd en de gevraagde energielabels voor kantoren worden gezien als een uitdaging.

Een kans is om met een energiescan tot een integraal plan van aanpak te komen om van het aardgas af te gaan.

Afsluiting

- Nut & noodzaak

Focus op 'willen' kan een meerwaarde opleveren. Aardgasvrij zorgt voor een verbetering van het imago en het werkklimaat. Dwingende wetgeving stuurt bedrijven om te verduurzamen.



- Beperken van de huidige energiebehoefte

Focus niet te veel op aardgasvrij, maar ook op andere aspecten. Verduurzamen begint bij het beperken van de energiebehoefte.

- Financiën

Er is nog veel onzeker of de terugverdientijd en de precieze kosten van het aardgasvrij worden. Belangrijk is dat bedrijven blijven monitoren en kosten/baten inzichtelijk maken.

- Blankenstein krijg je niet met een uniforme aanpak van het aardgas af

Elk pand en bedrijf is verschillend. Hiervoor is maatwerk nodig. Kijk eventueel naar gefaseerd uitvoeren en begin met de volgende stap wanneer je als bedrijf er aan toe bent. Je kan iets samen doen, maar ook individueel.

VerduurSaam Echt Meppel:

- Wat is Verduursaam Echt Meppel en uitnodiging om aan te sluiten

VerduurSaam Echt Meppel vult het gat tussen wat de overheid kan doen en wil met een plan van aanpak komen om van daaruit te werken. In de coöperatie zit expertise en ze verwelkomen de overheid en andere ondernemers om samen op te trekken.

VerduurSaam Echt Meppel kan een inzichtelijk rapport opmaken voor ondernemers waar zij in de praktijk mee verder kunnen.

Peter Hamming (projectleider warmtetransitie gemeente Meppel):

- Oproep om samen iets op te pakken

Van het aardgas af gaan is en blijft een zoektocht, maar het is wel belangrijk om dit samen te doen. Men staat niet negatief over de ontwerpvisie, maar er moet ook helderheid komen over de kosten. We moeten lange termijn durven te denken. Maatwerk van de bedrijfsvoering pakken, wanneer ben je als bedrijf toe aan de volgende stap. Met het aandeel van VerduurSaam Echt Meppel kun je ook daadwerkelijk iets oppakken en gezamenlijk iets op gang brengen. De gemeente wil hierin wel degelijk faciliteren en anticiperen. Gebruik dit netwerk en alle mensen die hierbij aanwezig zijn.

We zijn benieuwd of u zich herkent in bovengenoemde uitkomsten. Voor vragen, opmerkingen en waar een verdere behoefte zit, kunt u contact opnemen met Peter Hamming of VerduurSaam Echt Meppel. Wil je aan de slag met een gezamenlijke aanpak? Dan kunt u ook contact opnemen met één van de partijen.



Contactgegevens

Peter Hamming, projectleider warmtetransitie gemeente Meppel:

p.hamming@meppel.nl

Coöperatie VerduurSaam écht Meppel

info@verduursaamechtmeppel.nl



Bijlage 2

Veelgestelde vragen online bijeenkomst Berggierslanden (16 juni 2021)

Kosten

Financiële compensatie

- **Wij hebben een aantal jaar geleden flink geïnvesteerd in een gashaard. Deze wordt nutteloos als we van het gas af moeten. Wie draait er voor de kosten op als we deze niet meer kunnen gebruiken en eruit moeten halen en de boel moeten verbouwen?**

Wij begrijpen uw zorg. De voorwaarden om van het aardgas af te gaan zijn nog in ontwikkeling. Het is nog onbekend hoeveel de warmtetransitie gaat kosten en wie dit gaat betalen. Tijdens het maken van het wijkuitvoeringsplan willen we samen onderzoeken wat de aardgasvrij-mogelijkheden zijn en welk prijskaartje eraan hangt. In de ontwerpvisie is één van de uitgangspunten dat we als gemeente willen dat de transitie betaalbaar is.

- **Wij hebben behoefte aan informatie over de financiële kant van de transitie. Waaronder specifiek een compensatieregeling in verband met gedane investeringen in cv-ketels en het moeten vervangen van gasfornuizen door elektrische fornuizen.**

Op dit moment kunnen inwoners gebruik maken van subsidies, leningen of collectieve inkoopacties. Via het Drentse Energieloket kunt u zich hier uitvoerig over laten informeren. Het is nog onbekend hoeveel de warmtetransitie gaat kosten en wie dit gaat betalen. De voorwaarden om van het aardgas af te gaan zijn nog in ontwikkeling. Tijdens het maken van het wijkuitvoeringsplan willen we samen onderzoeken wat de aardgasvrij-mogelijkheden zijn en welk prijskaartje eraan hangt. In de ontwerpvisie is één van de uitgangspunten dat we als gemeente willen dat de transitie betaalbaar is.

- **Op welke wijze worden inwoners tegemoet gekomen in de extra kosten die gemaakt moeten worden?**

De voorwaarden om van het aardgas af te gaan zijn nog in ontwikkeling. Het is nog onbekend hoeveel de warmtetransitie gaat kosten en wie dit gaat betalen. Bij het maken van het wijkuitvoeringsplan zullen we dit thema zeker verder met u gaan verkennen. In de ontwerpvisie is één van de uitgangspunten dat we als gemeente willen dat de transitie betaalbaar is.



- **Ons huis is pas opgeleverd mét gasaansluiting. Wij zijn zeker niet van plan dit zelf aan te passen gezien onze eigen investering. Hoe gaat de gemeente dit betalen? Dit had op voorhand bekend kunnen en moeten zijn. Voor deze investering hebben wij geen geld beschikbaar. Ook geen extra lening mogelijk.**

Tijdens het wijkuitvoeringsplan zijn we van plan samen te onderzoeken wat de aardgasvrij-mogelijkheden zijn en welk prijskaartje hieraan hangt. In de ontwerpvisie is één van de uitgangspunten dat we als gemeente willen dat de transitie betaalbaar is. Is dit voor uw woning nog niet het geval op dit moment, dan kan het zijn dat dat moment voor u later aanbreekt, bijvoorbeeld over 15 jaar (wanneer uw cv-ketel aan vervanging toe is).

- **Op langere termijn is de afschaffing van de salderingsregeling voor zonnepanelen een flinke domper. We verbruiken veel meer energie in de winter dan in de zomer voor verwarming van ons huis, terwijl we dan ook weinig terugleveren. Hoe wil de gemeente of overheid hier in tegemoet komen?**

Het aanpassen van de salderingsregeling per 1 januari 2023 is nog een voorstel en dus nog niet definitief. Vanuit de rijksoverheid luidt het voorstel nu dat het salderingspercentage per jaar geleidelijk afneemt tot 0% vanaf 2031 en later. Hoe eerder u dus zonnepanelen aanschaft, hoe meer u nog kunt profiteren van de salderingsregeling. Ook na afschaffing van de salderingsregeling verdienen de zonnepanelen zich natuurlijk terug. Het is daarom altijd zinvol om ze te plaatsen mocht dit kunnen. Het klopt dat de stroom voor de warmtepomp in de winter vaak ergens anders vandaan moet komen. En als uw gasaansluiting verdwijnt, gaat de elektriciteitsrekening inderdaad omhoog. Echter, omdat een warmtepomp vanwege een hoger rendement efficiënter werkt dan een cv-ketel, zijn de totale maandelijkse kosten vaak lager dan met een cv-ketel in huis. Het verschil zal naar verwachting toenemen met de stijging van de gasprijs.

- **Financiële plaatje, aanpassingen aan het huis: wat draagt de gemeente bij? De wil is er wel, het geld niet.**

Wij begrijpen uw zorg. De voorwaarden om van het aardgas af te gaan zijn nog in ontwikkeling. Het is nog onbekend hoeveel de warmtetransitie gaat kosten en wie dit gaat betalen. Tijdens het maken van het wijkuitvoeringsplan zullen we zeker over dit thema doorpraten met elkaar. Want Gemeente Meppel heeft betaalbaarheid als uitgangspunt.



- **Wie gaat de kosten voor de aanschaf van de warmtepomp dragen? Ik weet dat er een subsidie is, maar dan nog is de terugverdientijd tientallen jaren. Krijgen we daarin een tegemoetkoming van de gemeente? Komt er ook iets van een collectieve inkoop of iets dergelijks?**

Betaalbaarheid is één van de uitgangspunten van de gemeente. Concrete tegemoetkomingen zijn er op dit moment nog niet. Momenteel loopt er wel een collectieve inkoopactie, ondersteund door de gemeente, voor duurzaamheidsmaatregelen op bespaar-lokaal.nl. Voor Berggierslanden kan in het kader van het wijkuitvoeringsplan ook een collectieve inkoop worden overwogen.

Subsidiemogelijkheden

- **Is er op (korte) termijn subsidie vanuit de gemeente beschikbaar voor bewoners die nu al een inspanning willen leveren om gasloos te wonen?**

Er zijn financiële regelingen op landelijk, provinciaal en gemeentelijke niveau. Het Drentse Energieloket kan u hier uitvoerig over informeren. Momenteel loopt er wel een collectieve inkoopactie, ondersteund door de gemeente, voor duurzaamheidsmaatregelen op bespaar-lokaal.nl. Voor Berggierslanden kan in het kader van het wijkuitvoeringsplan ook een collectieve inkoop worden overwogen.

- **Biedt de gemeente Meppel subsidie voor zonnepanelen en warmtepompen?**

Er zijn financiële regelingen op landelijk, provinciaal en gemeentelijke niveau. Het Drentse Energieloket kan u hier uitvoerig over informeren.

- **Welke subsidieregelingen komen er/zijn er voor het aardgasvrij maken van Berggierslanden?**

Tijdens het wijkuitvoeringsplan zijn we van plan samen te onderzoeken wat de aardgasvrij-mogelijkheden zijn en welk prijskaartje hieraan hangt. In de ontwerpvisie is één van de uitgangspunten dat we als gemeente willen dat de transitie betaalbaar is. Er zijn financiële regelingen op landelijk, provinciaal en gemeentelijke niveau. Het Drentse Energieloket kan u hier uitvoerig over informeren.

- **Is er ondersteuning en/of subsidie vanuit de gemeente beschikbaar voor ondernemers die een actieve bijdrage willen leveren aan dit vraagstuk?**

De gemeente Meppel is zeer geïnteresseerd in ondernemers die een aanpak in gedachten hebben voor dit vraagstuk. Wellicht behoort ondersteuning vanuit de gemeente tot de mogelijkheden. Wij gaan hier graag nader over in gesprek. U kunt hiervoor contact opnemen met projectleider Peter Hamming via p.hamming@meppel.nl of 14 0522.



Verwachte kosten

- **Wat zijn de te verwachten kosten per huishouden?**

De kosten per huishouden zijn lastig in te schatten doordat er veel factoren meespelen. Wanneer uw huis al aardgasvrij-gereed is (inductiekookplaat, vloerverwarming) bent u voordeliger uit dan wanneer u nog aanvullende maatregelen moet nemen om de overstap te kunnen maken. U kunt advies inwinnen bij het Drents Energieloket om hier een beter beeld van te krijgen.

- **Hoe gaan jullie om met huizen die de laatste jaren gebouwd zijn? Bewoners hebben geïnvesteerd in bijv cv-ketels die in 2030 zeker nog niet afgeschreven zijn.**

Op dit moment raden wij aan om de cv-ketel pas te vervangen met een warmtepomp op het moment dat hij aan vervanging toe is (gemiddelde levensduur 15 jaar). Op die manier voorkomen we desinvestering. Tijdens het wijkuitvoeringsplan kunnen we onderzoeken hoe groot deze desinvestering is als u toch eerder besluit over te stappen en of dat de investering waard is.

Elektriciteit

- **Welke beperkingen zijn er in het elektriciteitsnet in de wijk als iedereen met een warmtepomp verwarmd en elektrische auto oplaad? Hoe ziet dat er straks uit?**

Dit betekent dat er een grotere vraag is naar elektriciteit. Het elektriciteitsnet moet dan naar verwachting verzwakt worden zodat we het niet overbelasten. Hoe de verzwaring van dit net eruit komt te zien kan Enexis Netbeheer (de netbeheerder) tijdens het opstellen van een wijkuitvoeringsplan inzichtelijk maken.

- **Is het elektriciteitsnet wel sterk genoeg om iedereen op het stroomnetwerk aan te sluiten?**

Het elektriciteitsnet in Berggierslanden is op dit moment sterk genoeg en kan ook nu nog een aantal veranderingen aan. Samen met Enexis Netbeheer (de netbeheerder) wordt tijdens het wijkuitvoeringsplan onderzocht wanneer welke verzwaring nodig is om iedereen altijd van stroom te kunnen voorzien.

- **De focus moet liggen op het direct afnemen van zonne-energie en het opslaan van energie; hoe gaan we dat doen?**

Op dit moment zijn hier nog geen grootschalig toegepaste oplossingen voor bekend, maar er wordt wel mee geëxperimenteerd. Als Enexis Netbeheer (de netbeheerder) of inwoners van Berggierslanden hier behoefte aan hebben, kan besloten worden dit in het wijkuitvoeringsplan mee te nemen.



- **Is elektrisch wel duurzaam?**

Op dit moment is nog niet alle elektriciteit in Nederland duurzaam. Maar het percentage groene stroom stijgt hard. In 2019 was nog maar 19% van alle stroom in Nederland groen, begin 2021 was dit 25% en het doel is dat dit in 2050 100% is. Maar ook wanneer uw warmtepomp op alleen maar grijze stroom zou werken, zorgt deze warmtepomp voor een CO₂-vermindering van ongeveer 33% ten opzichte van een cv-ketel op gas.

Andere energiebronnen

- **Wat zijn de mogelijkheden tot verkrijgen van aardwarmte (geothermie) in de wijk Berggierslanden?**

Op (korte) termijn zien we hier nog geen kansen voor. Diepe geothermie vraagt om een zeer grote investering waar minstens 4.000 woningen met een hoge warmtevraag (vaak oudere woningen) op aangesloten moeten worden mocht dit enigszins betaalbaar lijken. Daarnaast lijkt de bodem in Meppel hier niet geschikt voor. Wanneer het gaat om ondiepe bodemwarmte is dit wel een te onderzoeken mogelijkheid. Hierbij wordt de bodemwarmte gebruikt als bron voor de warmtepomp.

- **Is de transitie verantwoord wat betreft andere toekomstige energiebronnen?**

Aardgasvrij worden we alleen als het haalbaar en betaalbaar is. Als we nu al een haalbaar en betaalbaar alternatief aan kunnen wijzen is de start van de transitie daarmee volgens ons verantwoord. Zeker omdat wachten de transitie niet makkelijker maakt. Wel zien we voor een aantal wijken dat geschikte bronnen nog ontbreken. In deze wijken wachten we een aantal ontwikkelingen nog wat verder af. Voor Berggierslanden denken we dat de warmtepomp een haalbaar en betaalbaar alternatief kan zijn en willen wij dit graag in een wijkuitvoeringsplan verder met u onderzoeken.

- **Indien waterstof een optie zou zijn, is het bekend hoe veilig dit is?**

Feitelijk is waterstof niet veel gevaarlijker dan andere brandstoffen en het is ook niet giftig. We moeten wel leren omgaan met bepaalde eigenschappen van deze stof, net als alle andere stoffen. De veiligheidsrisico's die er zijn liggen voornamelijk bij de productie. Wel is waterstof een techniek die waarschijnlijk nog lang op zich laat wachten en waarvan het de vraag is of deze beschikbaar komt voor woningbouw.



- **In hoeverre worden er binnen de gemeente duurzame gassen omarmd, zoals groen gas bij boeren om ons heen of waterstof? Dit heeft energetisch een beter perspectief, zeker nu we de gasbuizen al in de wijk hebben liggen hiervoor.**

Het huidige gasnet is inderdaad nog lang niet aan vervanging toe. We sluiten ook geen duurzame gassen uit. Maar duurzame gassen zijn schaars en worden bij voorkeur ingezet op de plekken waar geen goed alternatief is. Zowel groen gas als waterstof zullen naar verwachting dus eerst naar de industrie gaan. Het deel wat overblijft kan mogelijk worden ingezet in woningen, maar ook dan is de verwachting dat dit naar de woningen gaat die het het hardst nodig hebben. Omdat in Berggierslanden relatief nieuwe woningen staan is de kans groot dat deze duurzame gassen eerst naar andere wijken met oudere woningen gaan.

- **Is er nagedacht over windenergie?**

Windenergie is zeker een optie als het gaat om het opwekken van groene energie. Over de plaatsing van zonnepanelen en windmolens in Nederland wordt hard nagedacht in de Regionale Energiestrategie (RES).

Aardgas

- **Waarom zouden wij van het gas af moeten, terwijl er nog lang lopende leveringscontracten met het buitenland zijn?**

De leveringscontracten die we nu hebben met het buitenland (Duitsland, België en Frankrijk) zijn we aan het afbouwen als één van de maatregelen om de gaswinning uit Groningen te stoppen. Wanneer Nederland de gaswinning reduceert zal ook de gaslevering gereduceerd worden, totdat deze contracten volledig afgebouwd zijn en de gaskraan in Groningen dichtgaat (zie de [website van de rijksoverheid](#)). Om ook onze afhankelijkheid van andere landen af te bouwen worden de lopende contracten met buitenlandse landen steeds verder afgebouwd, tot deze in 2050 niet meer nodig zijn.

- **Is het mogelijk om niet mee te doen en aardgas te blijven gebruiken?**

Op dit moment kunt u besluiten om niet mee te doen en aardgas te blijven gebruiken. Op de lange termijn komt hier wel verandering in. Vanuit het klimaatakkoord is bepaald dat we na 2050 geen aardgas meer gebruiken. Hierbij willen we zo snel mogelijk af van het aardgas in Groningen. Hoe Nederland dit doet wordt uitgelegd op de [website van de rijksoverheid](#). Uiteindelijk is het dus niet mogelijk om aardgas te blijven gebruiken.



- **Is het de bedoeling dat de wijk volledig gasloos wordt? Of is reductie de bedoeling?**

Vanuit het klimaatakkoord is bepaald om vóór 2050 volledig aardgasvrij te zijn in heel Nederland. In de gebouwde omgeving dragen wij daarom bij aan het geleidelijk uitfasen van aardgas in woningen. Op de lange termijn is volledig gasloos wel iets waar we naar streven in Berggierslanden.

- **Het lijkt erop dat de gemeente de bewoners van Berggierslanden wil verplichten om op korte termijn van het gas af te gaan. In hoeverre kan de gemeente dit afdwingen?**

Wij hebben als gemeente het uitgangspunt om het samen te gaan doen. Door nu samen met u uit te zoeken wat de mogelijkheden zijn, hopen wij op tijd een toekomstperspectief te bieden waar u op een voor u geschikt moment naar kunt handelen. Op de langere termijn valt niet uit te sluiten dat hier vanuit de rijksoverheid verandering in komt, vanwege de gemaakte afspraken in het Klimaatakkoord. Als gemeente hebben we het bijvoorbeeld niet in de hand of in de toekomst de gasprijs landelijk wordt verhoogd, waardoor toch een drukmiddel ontstaat. Ook hebben we geen invloed op keuzes van eigenaren van het aardgasnetwerk. Daarom hechten we eraan om nu met u in gesprek te gaan, zodat we de ruimte die er is om gezamenlijk keuzes te maken maximaal te benutten.

- **Binnenkort besluit de Europese Commissie dat aardgas als duurzame brandstof wordt aangemerkt. De zin om de Berggierslanden aardgas vrij te maken, lijkt nu al achterhaald. Dit bespaart elke inwoner dus een hoop onnodige kosten. Hoe kijkt de gemeente aan tegen deze ontwikkeling met betrekking tot het duurzaam zijn/worden van aardgas?**

De situatie in elk Europees land is anders waardoor het perspectief op duurzaamheid van aardgas ook verschilt per land. In Duitsland bijvoorbeeld wordt nog veel olie en kool gebruikt. In vergelijking met aardgas is dit nog vervuilender. Daarnaast is dit voor Duitsland een eerste en beste/snelste optie om van de kerncentrales af te gaan. Wij zien het als een tussenstap om te beginnen met het verduurzamen naar het gebruik van echt natuurlijke energiebronnen. Duitsland loopt echter wel voor op wind- en zonne-energie. Daarnaast is in Nederland één van de belangrijkste redenen bij de warmtetransitie dat we de aardbevingen in Groningen stoppen als gevolg van de gaswinning.



Warmtepomp/technieken

- **Ik zou graag de ervaringen met voorgestelde systemen vernemen van de kant van de gebruikers. Zijn deze schriftelijk beschikbaar en kan dit gedeeld worden (geanonimiseerd)?**

Deze hebben we niet schriftelijk voor u beschikbaar. U kunt wel via de werkgroep Duurzaam Berggierslanden in contact komen met inwoners uit uw wijk die deze ervaringen hebben. Wellicht zijn zulke inzichten ook via milieucentraal.nl, Vereniging Eigen Huis, of via het Drentse Energieloket te verkrijgen.

- **Is het wijsheid nu al te kiezen voor een all electric-warmtepomp, of nog wachten tot de gemeentelijke plannen concreter zijn? En wat kan gemeente hierin nog betekenen voor inwoners?**

Dat verschilt per situatie. Het kiezen van een geschikte duurzame warmtetechniek hangt af van veel factoren. Voor de all-electric warmtepomp zien we dat die in principe bij elke woning toegepast kan worden (afhankelijk van het type warmtepomp, zie milieucentraal.nl). Bij twijfel kunt u altijd de gemeente raadplegen of laat u adviseren door een (onafhankelijk) deskundige.

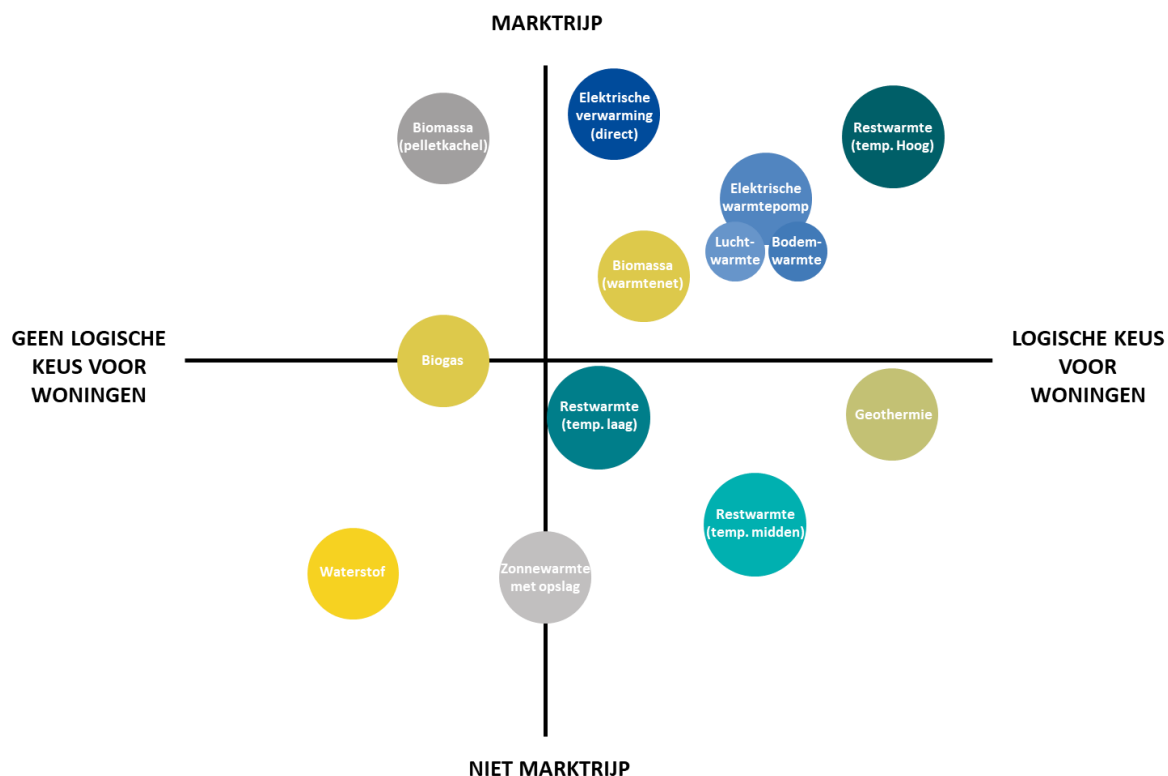
- **Zoals met alle nieuwe technologieën, zijn deze in het begin duur en worden ze op termijn goedkoper (economy of scale). Waar zitten de voorgestelde technologieën op deze kostencurve?**

In Berggierslanden zetten we in op all-electric warmtepompen vanwege de hoge isolatiewaarde van de woningen hier (lage temperatuur verwarming is hier geschikt). We zien dat we bij deze techniek al heel ver zijn in techniek waardoor dit een meer logische keus is voor woningen.

- **Is het niet een risico om als proeftuin te dienen, terwijl niet helemaal duidelijk is of de warmtepomp de toekomst gaat worden?**

De proeftuinen zijn bedoeld om ervaring op te doen, hiervoor worden landelijk extra subsidies toegekend om extra kosten te denken. Berggierslanden is overigens (nog) niet zo'n proeftuin. Wel hebben we in de ontwerpvisie aangegeven dat we in Berggierslanden een geschikte wijk vinden om te beginnen met plannen maken om aardgasvrij te worden. Bij het maken van het wijkuitvoeringsplan zouden we met elkaar kunnen onderzoeken of het interessant kan zijn om wel zo'n proeftuin te worden. Ook wanneer de techniek uiteindelijk anders wordt dan verwacht, is dat juist iets waar we van kunnen leren.





- **Welke risico's zijn er voor de gebruiker? Met andere woorden, waar moet een gebruiker voor zijn specifieke situatie vooraf over nadenken met betrekking tot hoe deze risico's te mitigeren? Dit kunnen technische risico's zijn maar ook niet-technische.**

Het is maatwerk om te bepalen welke risico's er bij de gebruiker van toepassing zijn. Daarover is informatie beschikbaar via onder andere het Drentse Energieloket. We zijn zeker ook als gemeente aanspreekbaar om met u mee te denken. In het kader van het wijkuitvoeringsplan willen we dit collectief gaan verkennen.

- **Ik weet nog erg weinig over de voors en tegens van het gebruik van een warmtepomp, zijn er nog alternatieven te verwachten in de komende jaren?**

Op milieucentraal.nl is veel te vinden over de voor- en nadelen van de type warmtepompen. Er zijn meerdere alternatieven voor aardgas. Dit betekent niet dat alles mogelijk of financieel haalbaar is. Op dit moment lijkt de warmtepomp voor Berggierslanden het meest geschikt, maar ook andere opties moeten bij de start van een wijkuitvoeringsplan niet volledig worden uitgesloten.



- **Meerdere pompen op een rij, wat betekent dat in totaal qua geluid?**

Dit is iets waar we in het wijkuitvoeringsplan meer aandacht aan kunnen geven, maar wat sterk afhankelijk is van de afstanden tussen de warmtepompen, het type warmtepomp en de omgeving.

- **Het wooncomfort gaat toch achteruit vanwege het lawaai van de warmtepompen?**

Er zijn meerdere manieren om eventueel geluidsoverlast te minimaliseren. Door de warmtepomp op een geschikte locatie binnen of buiten de woning te plaatsen kan geluid worden beperkt. Daarnaast zijn de nieuwste warmtepompen een stuk stiller dan de eerst geplaatste versies, waardoor u hier nauwelijks hinder van ondervindt (daarnaast maakt de pomp meestal geluid als wij mensen binnen zijn).

- **Waarom geen hybride oplossing?**

We willen uiteindelijk van het aardgas af. Met een hybride warmtepomp besparen we al veel aardgas en CO₂, maar uiteindelijk streven we naar aardgasvrij. De hybride warmtepomp kan eventueel in combinatie met groen gas of waterstof, maar dat is op korte termijn nog geen optie. Bij het opstellen van het wijkuitvoeringsplan moet blijken of een volledig elektrische warmtepomp inderdaad geschikt is, of dat een andere techniek zoals een hybride warmtepomp toch beter bij (een aantal) woningen past.

- **Wordt er ook ingezet op aanvullende technieken zoals warmteterugwinsystemen?**

Zeker, denk aan warmteterugwininstallaties (WTW) voor de douche of bij ventilatie. Alle warmte die we niet meer verbruiken (door te isoleren) of waar we op een andere manier aan kunnen komen (WTW of bijvoorbeeld zonnecollectoren) moeten we benutten.

CV-ketel

- **Mijn cv-ketel is bijna 15 jaar oud. Wat is de beste manier/optie om die te vervangen als deze stuk gaat? Wat zijn goede alternatieven voor een standaard cv-ketel?**

Op dit moment lijken warmtepompen een geschikte keuze voor de woningen in Berggierslanden. Elke woning is echter maatwerk. Wij raden daarom aan om advies op woningniveau in te winnen wanneer uw cv-ketel bijna aan vervanging toe is (of de leeftijd heeft waarop u dit kunt verwachten). Op deze manier weet u welke stappen u kunt nemen als de cv-ketel ermee ophoudt. Het Drentse Energieloket kan u hierbij helpen.



- **Huren van een cv-ketel op maandbasis, met hulp van de gemeente Meppel, zou dit een optie zijn (zoals via de Consumentenbond gedaan wordt)?**

Het is belangrijk om flexibel te zijn binnen de warmtetransitie en aan te sluiten bij lopende goed functionerende initiatieven (uit de markt). Deze suggesties kunnen goed benut worden in het kader van het wijkuitvoeringsplan.

Planning

Starten in Berggierslanden

- **Ik ben van mening dat er zeker andere wijken zijn waar met een veel lagere investering een veel grotere gasbesparing gerealiseerd kan worden en waar ook daadwerkelijk een besparing en milieuvoordeel is. Waarom niet beginnen in een andere wijk waar je meer voordeel haalt of met (de oudere) huizen van de woningstichting?**

Berggierslanden is volgens de projectgroep (bestaande uit gemeente, netbeheerders, woningcorporaties en inwoners) de meest logische wijk voor een wijkuitvoeringsplan. In veel wijken is nader onderzoek wenselijk. Ook moeten in veel woningen aanvullende maatregelen getroffen worden. Dit voordat de stap naar aardgasvrij gemaakt kan worden.

De technische analyse voor de wijk Berggierslanden laat een relatief heldere uitkomst zien. Een uitkomst waarbij de ingrepen relatief beperkt zijn. Met name omdat de huizen over het algemeen al goed zijn geïsoleerd.

Bovendien is de verwachting dat komende jaren veel cv-ketels in deze wijk aan vervanging toe zijn en naar verwachting veel woningen op dat moment de stap naar aardgasvrij kunnen maken. Deze uitkomst van onze technische analyse komt ook overeen met de startanalyse van het Planbureau voor de Leefomgeving.

De technische uitkomsten sluiten ook aan bij de, bij ons bekende, individuele en collectieve ontwikkelingen in de wijk. Zo is er in de wijk een bewonersinitiatief op gang gekomen waar we bij aan kunnen sluiten.

Dit betekent niet dat we ergens anders niet starten. Ook op isolatie dienen grote stappen gezet te worden de komende jaren. De gemeente kiest er echter voor dit via een apart spoor (gemeentebreed) aan te pakken, bijvoorbeeld door zogeheten geen-spijt-maatregelen te stimuleren die het gasverbruik kunnen verminderen.

- **Is er geen sprake van kapitaalvernietiging om de nog zeer goede en nieuwe bestaande energiezuinige installaties in onze huizen te vernietigen, terwijl in andere wijken wel voordeel is en er überhaupt een keer vernieuwd moet worden?**

De verwachting is dat komende jaren veel cv-ketels in Berggierslanden aan vervanging toe zijn en naar verwachting veel woningen op dat moment de stap naar



aardgasvrij kunnen maken. Dit betekent niet dat we ergens anders niet starten. Ook op isolatie dienen grote stappen gezet te worden de komende jaren. De gemeente kiest er echter voor dit via een apart spoor (gemeentebreed) aan te pakken, bijvoorbeeld door zogeheten geen-spijt-maatregelen te stimuleren die het gasverbruik kunnen verminderen.

- **Keuze voor een reeds milieuvriendelijke wijk is natuurlijk toch volstrekt niet logisch? Als milieu het doel is, neem je een wijk waar milieuvoordeel voor de hand ligt. Dat zijn dus wijken als de Bloemenbuurt, Koedijklanden, etc.**

Berggierslanden is volgens de projectgroep (bestaande uit gemeente, netbeheerders, woningcorporaties en inwoners) de meest logische wijk voor een wijkuitvoeringsplan. In veel wijken is nader onderzoek wenselijk. Ook moeten in veel woningen aanvullende maatregelen getroffen worden. Dit voordat de stap naar aardgasvrij gemaakt kan worden.

De technische analyse voor de wijk Berggierslanden laat een relatief heldere uitkomst zien. Een uitkomst waarbij de ingrepen relatief beperkt zijn. Met name omdat de huizen over het algemeen al goed zijn geïsoleerd.

Bovendien is de verwachting dat komende jaren veel cv-ketels in deze wijk aan vervanging toe zijn en naar verwachting veel woningen op dat moment de stap naar aardgasvrij kunnen maken. Deze uitkomst van onze technische analyse komt ook overeen met de startanalyse van het Planbureau voor de Leefomgeving.

De technische uitkomsten sluiten ook aan bij de, bij ons bekende, individuele en collectieve ontwikkelingen in de wijk. Zo is er in de wijk een bewonersinitiatief op gang gekomen waar we bij aan kunnen sluiten.

Dit betekent niet dat we ergens anders niet starten. Ook op isolatie dienen grote stappen gezet te worden de komende jaren. De gemeente kiest er echter voor dit via een apart spoor (gemeentebreed) aan te pakken, bijvoorbeeld door zogeheten geen-spijt-maatregelen te stimuleren die het gasverbruik kunnen verminderen.

- **Waarom is gekozen voor de wijk Berggierslanden, terwijl in deze wijk alle woningen zo goed geïsoleerd zijn en dus al minder energie verbruiken?**

Berggierslanden is volgens de projectgroep (bestaande uit gemeente, netbeheerders, woningcorporaties en inwoners) de meest logische wijk voor een wijkuitvoeringsplan. In veel wijken is nader onderzoek wenselijk. Ook moeten in veel woningen aanvullende maatregelen getroffen worden. Dit voordat de stap naar aardgasvrij gemaakt kan worden.

De technische analyse voor de wijk Berggierslanden laat een relatief heldere uitkomst zien. Een uitkomst waarbij de ingrepen relatief beperkt zijn. Met name omdat de huizen over het algemeen al goed zijn geïsoleerd.

Bovendien is de verwachting dat komende jaren veel cv-ketels in deze wijk aan vervanging toe zijn en naar verwachting veel woningen op dat moment de stap naar



aardgasvrij kunnen maken. Deze uitkomst van onze technische analyse komt ook overeen met de startanalyse van het Planbureau voor de Leefomgeving.

De technische uitkomsten sluiten ook aan bij de, bij ons bekende, individuele en collectieve ontwikkelingen in de wijk. Zo is er in de wijk een bewonersinitiatief op gang gekomen waar we bij aan kunnen sluiten.

Dit betekent niet dat we ergens anders niet starten. Ook op isolatie dienen grote stappen gezet te worden de komende jaren. De gemeente kiest er echter voor dit via een apart spoor (gemeentebreed) aan te pakken, bijvoorbeeld door zogeheten geen-spijt-maatregelen te stimuleren die het gasverbruik kunnen verminderen.

- **In hoeverre is het al definitief dat Berggierslanden één van de startwijken is? U suggereert dat er meerdere startwijken zullen zijn, om welke wijken gaat het?**

Het is zeker nog niet definitief. Wij hebben de participatie juist in gang gezet om het draagvlak hiervoor te verkennen. Met meerdere startwijken bedoelen we de wijken/dorpen waarmee we volgens de huidige ontwerp transitievisie warmte de komende jaren zouden gaan starten met het opstellen van een wijkuitvoeringsplan (Oosterboer, Koedijkslanden, Nijeveen).

- **Heeft het ook met de leeftijd van de cv-ketels te maken dat Berggierslanden als eerste aan de beurt is?**

Ja, gezien de leeftijd van de woningen zal een groot deel van de cv-ketels de komende jaren aan vervanging toe zijn. Dit is een natuurlijk moment om over te stappen op een all-electric warmtepomp.

- **Hoe zit het met de energietransitie van huizen die in september 2019 zijn opgeleverd?**

De mogelijkheden hiervoor kunnen we in het kader van het wijkuitvoeringsplan verkennen. Onze insteek hierbij zal zijn om niet aan kapitaalvernietiging te gaan doen door net geplaatste cv-ketels te gaan verwijderen. Dat zou niet duurzaam zijn.

- **Wat doe ik als ik heel oud ben en ik heb hier verder niks aan, word ik dan gedwongen?**

Dwang is zeker niet onze insteek. Wij hebben als gemeente het uitgangspunt om het samen te gaan doen. Door nu samen met u uit te zoeken wat de mogelijkheden zijn, hopen wij op tijd een toekomstperspectief te bieden waar u op een voor u geschikt moment naar kunt handelen. Op de langere termijn komt hier vanuit de rijksoverheid mogelijk verandering in door de gemaakte afspraken in het Klimaatakkoord.

Bijvoorbeeld omdat wij niet in de hand hebben dat de gasprijs landelijk wordt verhoogd en daarmee een toch een drukmiddel ontstaat. Ook hebben we maar beperkt invloed op keuzes die eigenaren van leidingnetwerken maken. Kortom, van



dwang is nu geen sprake. Maar we vinden het wel belangrijk om nu met u in gesprek te gaan over mogelijke oplossingen, zodat we de ruimte die er nu is goed kunnen benutten.

Ontwerp warmtetransitie visie

- **Het lijkt erop dat veel individueel gedaan moet worden. Wordt er ook nagedacht over collectieve mogelijkheden?**

In de ontwerp transitievisie warmte hebben we alle warmtebronnen in Meppel in kaart gebracht. Deze bronnen zijn verder onderzocht op basis van de beschikbaarheid en de kenmerken van de gemeente. We zien dat op niet veel plekken een collectieve oplossing mogelijk is. Wel kan er in het wijkuitvoeringsplan uiteraard onderzocht worden of er iets gezamenlijks mogelijk is. Dit kan zowel gaan om bijvoorbeeld een gezamenlijke bodemlus waar warmtepompen op worden aangesloten, als om een gezamenlijke inkoopactie.

- **Welke kansen en oplossingen worden er gezien? En wat staat er in de ontwerpvisie?**

In de [ontwerp transitievisie warmte](http://www.meppel.nl/warmtetransitie) kijken we naar de opgave voor Meppel. Welke opties hebben we voor een aardgasvrije gemeente in 2040 en welke vervolgstappen kunnen we in ieder geval maken. Ook wordt een aantal uitgangspunten benoemd om de transitie mogelijk te maken, bijvoorbeeld dat we als gemeente willen dat het betaalbaar. Het document is richtinggevend door aan te geven waar wordt gestart met het opstellen van wijkuitvoeringsplannen samen met inwoners. Ook worden er kansrijke technieken benoemd. Voor Berggierslanden is dit vanwege het type huizen, de aanwezige bronnen en de leeftijd van de woningen een warmtepomp. Tijdens het opstellen van een wijkuitvoeringsplan worden meerdere technieken naast elkaar gelegd en wordt er samen met u nagedacht over de meest geschikte techniek. Op www.meppel.nl/warmtetransitie kunt u de ontwerpvisie downloaden.

- **Jammer dat onze nieuwe huizen met een gasaansluiting zijn opgeleverd. Mocht dat überhaupt nog? Vanwege opgestelde plannen in 2017?**

Alle bouwvergunningen die na 1 juli 2018 zijn aangevraagd hebben geen aansluitplicht meer. Alle woningen met bouwvergunningen die vóór die datum zijn aangevraagd zijn nog aangesloten op een gasnet.

- **In de warmtevisie staat dat er geen isolerende opgave meer nodig is. Waar is dat op gebaseerd? Is er geen sprake van lekverliezen door roosters, ramen en dergelijke?**

Dit is gebaseerd op het bouwjaar en de beschikbare energielabels. Over het algemeen zien we in Berggierslanden veel woningen die gebouwd zijn na 1992. Dit



geeft een indicatie van de isolatiewaarde, dat is gemiddeld B+. Dit betekent niet dat er niks meer nodig of wenselijk is. Vergeleken met andere wijken in Meppel is de isolatie-opgave in Berggierslanden echter het kleinst.

- **Welke aanpassingen moeten er nog meer gedaan worden, naast het investeren in een warmtepomp?**

Naar verwachting gaat dit vooral over de overstap naar koken op inductie en het aanpassen van de bestaande verwarming naar vloerverwarming of aanpassingen aan de radiatoren. We verwachten dat de nieuwste woningen in Berggierslanden dit al hebben, waardoor voor deze woningen de impact 'beperkt' blijft tot de aanschaf en installatie van een warmtepomp.

- **Wat levert het mij op?**

Concreet valt te denken aan lagere maandelijkse energierekening en een betere verkoopwaarde van de woning. Belangrijk is dat wij vooral samen met inwoners willen werken aan een toekomstbestendige wijk/woning. En wat het inwoners exact oplevert, dat is iets om gezamenlijk te verkennen in het wijkuitvoeringsplan aardgasvrij.



Bijlage 3

Gespreksverslagen deelgroepen A t/m O Berggierslanden

Groep A

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1620197122293/07a3494638f9e9d11922508e8db654ab74f9cb6c?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Denk wel oké, omdat het een jonge wijk is.
- Grootste klap is misschien juist bij huizen die veel gas verbruiken.
- Je moet ergens beginnen, heb wel begrip dat er voor deze wijk gekozen is.
- De laagst geschatte kosten van € 7.500,- is gewoon al aan de forse kant. Ik voel er weinig voor om daarvoor een lening aan te moeten gaan.
- Uitgangspunt dat Berggierslanden de rijkste wijk is vind ik nogal verrassend.
- Waarom is deze wijk überhaupt nog met aardgas gebouwd? Nu willen ze al in 2040 van het gas af.

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Er zijn nog veel vragen vind ik.
- Illusie om te verwachten dat elektrisch goedkoper is dan aardgas.
- Het is een hele complexe materie en niet: we doen gewoon all-electric voor Berggierslanden en 'that's it'.
- Ik vind dat we een karige keuzemogelijkheid krijgen, alleen een waterpomp.
- Opslag energie is nog een probleem. Accu's zijn ook milieubelastend, daarnaast worden er ook grondstoffen gebruikt welke schaars zijn.
- Decentraal opwekken van energie is eigenlijk vreemd. Voor de toekomst zie ik meer in kernenergie.
- Je bouwt niet voor niets huizen bij elkaar, dan is gezamenlijk opwekken het meest logisch en goedkoop. Ik vind dat daarbij ook gekeken moet worden naar zonne- en windenergie.



3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- Opslagmogelijkheden voor teveel opgewekte groene elektriciteit bij het aanleggen van zonnepanelen wordt erg belangrijk.

Uitdagingen:

- Als we kijken naar de landen om ons heen, zouden we juist gas moeten behouden.
- Het grootste probleem is: je hebt warmte nodig in de winter en dan heb je geen zon.

Samenvatting

- Zorgen over de kosten: waar haal ik het geld vandaan?
- Zorgen over de optie warmtepomp: werkt dat wel goed genoeg?
- Minimale keuzemogelijkheid voor deze wijk.
- Er wordt gezegd we dwingen niet, maar uiteindelijk wil NL wel in 2050 van het aardgas af.
- Ik weet niet of het al zover is dat we met de gemeente in gesprek kunnen over deze individuele situatie. Dat zou ik wel willen, daar heb ik vragen over.

Groep B

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666188770/4d09ff2d06f5cab756070526d65c82c7d7eb5bd9?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Logische en onderbouwde keuze: veel zonnepanelen, goede isolatie, gezien de leeftijd van de woningen en veelal kapitaalkrachtige bewoners.

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Voor een klein appartementencomplex bij voorkeur een centrale oplossing via gezamenlijke waterpomp.
- Logische stap, zeker gezien de ruimte/kosten/etc.
- De all-electric oplossing is logisch, maar hierin zijn ook diverse oplossingen.
- Voor vrijstaande woningen individuele oplossing. Rijwoningen misschien klein collectief.
- Met zonnepanelen is all-electric dan ook logisch.
- Bodemwarmtepomp als optie.



3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- Als het goed gaat, is Berggierslanden een goed voorbeeld.
- Bron slaan voor grondwater. Bijvoorbeeld naast het complex? Verder kijken dan je eigen 'eigendom'.
- Erfpacht/leaseconstructies voor de warmtebron?
- Collectieve bron voor de buurt.
- Bij goede implementatie, hebben we een goede blauwdruk.

Uitdagingen:

- Geluidsoverlast, warmtepompen aan elk huis in de straat.
- Net nieuwe cv, dus voorlopig nog niet aan de beurt, geen kapitaalvernietiging.
- Grenzen van provincie/gemeente.
- Wat betekent dit allemaal voor in de woning? Koel-/vriescombinatie binnen, buffervat voor warm water....
- Type afgiftesysteem? Radiatoren zijn soms minder geschikt voor een warmtepomp.
- Beschikbare ruimte voor opstellen componenten warmtepomp. Zowel binnen als buiten.
- Ook boiler voor warm tapwater nodig.

Samenvatting

- Inwoners hebben al stappen gezet, of onderzoek laten doen.
- Er leven vooral praktische vragen met betrekking tot bronnen en transitie, wat kan er wel en wat niet.

Groep C

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666200538/973cbd15318c6bda7736144df2729b931689be5b?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Goed idee. Helder verhaal waarom Berggierslanden goed geschikt is.
- Goed. Maar ik kan zelf toch ook veel uitzoeken?
- Er moet er één de eerste zijn.
- Ik vind het nog erg individualistisch en erg op de eigen kracht gesteund en dat er onvoldoende hulp wordt aangeboden om de inwoners hierbij te ondersteunen. Er wordt bijvoorbeeld verwezen naar het Drents Energieloket of een installateur.



- Doe mij maar een WUP. Dan hebben we de mogelijkheid om iets aan de knoppen te draaien. En een plan wordt geen wet. Je blijft keuze houden. Ik wil er wel in meedenken.

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Dit is een voorstel vanuit de gemeente. De vraag is wel hoeveel investeringen er nog gedaan moeten worden om deze optie mogelijk te maken. De vraag is ook hoe de prijzen van warmtepompen ontwikkelen en in hoeverre deze nog qua techniek verbeteren.
- Op welke wijze wordt dan de elektriciteit opgewekt? Kunnen wij daar dan ook nog een rol in spelen?

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Uitdagingen:

- Beschikbaarheid van voldoende elektriciteit (zonne-energie of andere duurzame opwekking).
- Belangrijkste vraag: wat levert het mij op?
- Vaker de transitie doormaken bij verhuizen. Zet ik me zo niet vast?
- Op welke wijze worden inwoners financieel ondersteund voor deze aanpassingen en de meerkosten ten opzichte van een gasaansluiting (vervangen radiatoren)? Wat draagt de gemeente bij buiten de Rijkssubsidies?

Groep D

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666214498/1db01d8820722064b4d23c557d9037d3a812faa6?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Wanneer CV-ketel aan vervanging toe is.
- Risico van als eerste starten.
- Nieuwe technieken ontwikkelen zich razendsnel.
- WUP: vroegtijdig stadium bepalen wat je wil.
- Just-in-time-principe.
- Mits gasaansluiting eerst blijft.
- Berggierslanden geschikt als startwijk.



2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Financiële bijdrage/tegemoetkoming gemeente Meppel.
- Geluidsoverlast.
- Gezamenlijk belang is groter dan individueel belang.
- Voorbeelden die bijdragen aan een duurzamer humeur.
- Niet in proeftuin stoppen.
- Risicodekking.

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- WUP: Gemeente moet met een plan komen.
- Gezamenlijk inkopen van warmtepompen.

Uitdagingen:

- Inwoners steken hier liever niet veel tijd in.
- Hoge kosten.
- Faciliterende rol van gemeente: kennis en expertise inbrengen door de gemeente.
- Stap-voor-stap verduurzamen.

Samenvatting

- Case-studies uit de praktijk.
- Frequent geïnformeerd worden door gemeente over ontwikkelingen.
- Eens over de weg die we inslaan.
- Informatie beter stroomlijnen (niet vier verschillende verhalen).

Groep E

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666241095/bf41df217cf0ffb8275662ea5e14292b8f1c7d6c?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Begrijpelijk.
- De pilot als proeftuin vind ik niet gunstig.
- Interessant, maar wat is het juiste moment in de tijd?

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Lijkt wel logisch, maar sluit vernieuwing niet uit: andere technieken ontwikkelen snel.
- Te voorbarige keuze? Kloppe aannames over duur groen gas?



- Flexibiliteit houden, geen opties afsluiten, behoud gasleidingnetwerk.
- De transitie is te jong om nu al definitief te kiezen voor de juiste oplossing.
- Waterstof mogelijk? Boeren worden belemmerd biomassa-netwerk op te zetten waarmee gasleidingen kunnen blijven functioneren.
- Zie pilot Hoogeveen: waterstof-wijk.

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- Individuele vrijheid belangrijk dus individuele oplossing.
- Houd opties open.
- Iedereen wil meedenken in vervolg.
- Omarm groen gas.

Uitdagingen:

- Hou ik mijn huis koel? Belangrijker issue.
- Wie betaalt de kosten? Dat is een zorg.
- Als je vloerverwarming moet, wat zijn dan de gevolgen voor verdere inrichting, onder andere de keuken?

Groep F

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666251526/dfe8a61aafe3611c83891cf830e14257a344fb5e?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Goed initiatief, mooi dat we als eerste zijn.
- Financiën: benieuwd naar de kosten, kosten en baten moeten in evenwicht zijn, financieel duwtje zou helpen. Is een renteloze lening een optie of subsidie voor de hele gemeente (niet alleen Berggierslanden)? Zonde dat de salderingsregeling stopt.
- Goed voorstel en logische keuze omdat het een jonge wijk is.

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Elektriciteitsnet nog niet voldoende. Boven 240 Volt gaan de zonnepanelen uit.
- Is een eigen energieopslag-bron een mogelijkheid?
- Kan de gemeente invloed uitoefenen om het net te verbreden?
- Graag gezamenlijke inkoop aanbieden (net als de zonnepanelen).



3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- Betalen voor advies op maat, (bijvoorbeeld) € 150,- en dat eventueel via een opdracht tot aanschaf van warmtepomp als subsidie in mindering te brengen.
- Een forum op internet aanmaken, met regels voor hoe met elkaar om te gaan.
- Drie voorbeeldwoningen.
- Advies op maat bij de woning. Veel huishouden hebben veel vragen en zien door de bomen het bos niet meer. Kan het via WhatsApp gedeeld worden.
- Informatie breder delen dan Nextdoor, Facebook, enz. Kan gemeente informatie op de website zetten?

Uitdagingen:

- De kosten.
- Huizen met gewone radiatoren.
- Kan het net het aan als iedereen een warmtepomp heeft?

Groep G

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666263201/d16ff17168591da734ffd6c266785455623632c5?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Prima voorstel, logische keuze gezien de leeftijd/isolatie van de woningen.
- Wordt er nog een ronde georganiseerd om te horen van de plussen en minnen van mensen die reeds een pomp hebben?
- Is de optie een elektrische (cv-)ketel onderzocht?
- Wij zijn op zoek naar technische mogelijkheden. De infrastructuur van onze woning geeft problemen, we zijn al gedeeltelijk elektrisch.

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Mee eens.
- Benieuwd naar de kosten en baten.
- Moeten we eerst nog de gasketel vervangen (zoals installateur adviseerde) om daarna gelijk all-electric te gaan, of eerst nog hybride?

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

- Behoeftte aan overzicht van kosten/termijn/subsidies.



Samenvatting

- Vooral enthousiasme over de plannen.
- Positief over perspectief 'all-electric'.
- Geen voorstanders voor een warmtenet.
- Vragen over: welke praktische oplossingen zijn er, beschikbare ruimte? Waar en bij wie kopen? Wat voor geluid en overlast geeft een warmtepomp?

Groep H

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666273906/eaad834917fb9312cd37a327225c097e987d2402?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Logisch, maar als er geen datum is wanneer gewenst is dat we van het gas afgaan, kan er ook geen planning gemaakt worden.
- Logisch, ben alleen bang dat wij geen extra subsidie krijgen en wijken als Haveltermade wel.
- We wachten nog even.
- Het valt en staat inziens met subsidies, de financiële kant is nog wel onduidelijk.

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Niet een raar idee.
- Prima, maar niet nodig.
- Ik mis de douche- en warmwatervoorzieningen.
- Zolang het niet teveel geluid maakt is dit perfect.
- Voor de één zal het een veel grotere investering zijn dan voor een ander.
- Dan ga je over op inductiekoken en dat leidt tot aanpassingen en kosten.
- Plaats warmtepomp aan gevel van de woning/op het dak van de garage.

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- Heel Meppel alles bij één bedrijf en flinke korting regelen.

Uitdagingen:

- Hoe houden we het leefbaar als straks iedereen een apparaat aan de gevel heeft (qua geluid)?
- De financiële kant.



- Streven naar gelijkwaardigheid of er beter van worden is mooi, maar hoe maak je dat concreet?
- Warmtepompen werken lang niet altijd meteen goed, je moet er zelf ook tijd in stoppen.

Groep I

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666293203/9ce668d7e00a08b216f13e8d2802ae1883a92bed?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Jongste wijk dus een logische keus.
- Sceptisch, vooral in verband met de kosten die de bewoners moeten maken.
- Wij profiteren niet van ervaring van andere wijken, wij zijn een proeftuin voor de rest van Meppel.
- Waarom niet beginnen met de industrie? Veel hoger rendement te halen ten opzichte van een paar energiezuinige woningen.
- Jammer dat onze nieuwe huizen met een gasaansluiting zijn opgeleverd. Mocht dat überhaupt nog? Vanwege opgestelde plannen in 2017?
- Sceptisch, ten opzichte van het transitie-verhaal (ik kom bij Gasunie vandaan).
- Er is gas genoeg, we kunnen het bijmengen met stikstof.
- We kunnen met elkaar uit dezelfde laag aardwarmte halen. Er is meer onderzoek nodig.

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Is het elektriciteitsnetwerk krachtig genoeg om het allemaal elektrisch op te kunnen pakken? Is all-electric al uitgekristalliseerd of is het een risico?
- Doen we dit individueel of pakken we het gezamenlijk op?
- Ik wil graag eerst weten wat exact de bedoeling is.
- Op zich klinkt dit als een goed idee, maar dit maakt je wel heel afhankelijk van alleen stroom, één storing en je zit in de problemen: leveringszekerheid is heel belangrijk.
- Op basis waarvan is voor all-electric gekozen en is dit niet voor iedere wijk hetzelfde?
- Beste oplossing voor de wijk.
- Er zijn klachten over blokverwarming: mensen die het warm hebben ten opzichte van mensen die het te koud hebben, plus meer kosten dan wanneer je het zelf kan aanschaffen.
- Andere duurzame oplossingen, ook waterstof, schijnen een stuk duurder te zijn.



- Dit is het goedkoopste en omdat jezelf kunt bepalen (in plaats van bijvoorbeeld stadsverwarming).

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- We kunnen ons profileren als wijk, maar er is nog teveel ontbrekende kennis om dit uit te dragen.
- Ik zie nog veel kansen voor het aardgas.

Uitdagingen:

- Gemeente moet de inwoners veel beter informeren en bijdragen aan de kosten wil je mensen overhalen.
- Kosten zijn heel belangrijk, deze zijn behoorlijk hoog. Waarom de kosten voor de burgers terwijl gemeente dit wil?
- Waarom niet alle wijken eerst op één niveau brengen met onder andere isolatie, zonnepanelen, etc? Berggierslanden zijn al energiezuinige en goed geïsoleerde woningen.
- Wat als Den Haag besluit om het te verplichten? Het moet vrijwillig gedaan worden.
- Voor de meeste huizen in Berggierslanden moet er nog een overstap gemaakt worden naar bijvoorbeeld vloerverwarming en lage-temperatuur radiatoren.
- Ik krijg de indruk dat het al vrij ver is uitgekristalliseerd.

Samenvatting

- De kosten zijn een belangrijk punt.
- Waarom Berggierslanden terwijl huizen al geïsoleerd zijn? Meer rendement te halen bij andere wijken.
- Meer informatie over hoe het eruit komt te zien en waarom deze opties zijn gekozen.

Groep J

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666304500/42088ca0fe1390c58eaa961e3e28ea3f8fa91354?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Logische en duidelijk gezien de nieuwe bouw van de woningen. Verwacht in de Berggierslanden relatief de minste ingreep nodig is.



- Wij snappen die vervanging van de 'oude' ketels niet helemaal. Er zijn wijken waar de huizen en dus cv-ketels veel ouder zijn. Onze cv-ketel kan met goed onderhoud nog wel 20 jaar mee.
- Logisch, huizen zijn relatief goed geïsoleerd. Daarintegen is het gasverbruik, dus vervuiling al lager.
- Wij wonen sinds twee jaar aan De Fok en waren verrast dat er zo snel een warmtepomp nodig is om van het aardgas af te komen.
- Lijkt mij een goede keuze in eerste instantie.
- Verwacht wel een goede onderbouwing van de gemeente over kosten/baten.

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Het gebruik van een all-electric oplossing is naar onze mening overdreven. Het gebruiken van een hybride systeem biedt veel besparing maar houdt wel de flexibiliteit van kunnen bijstoken in koude periodes.
- Hoe wordt al deze elektriciteit opgewekt, CO2-neutraal? Of elders op gas? Elektriciteit is ruimschoots voorhanden als het niet nodig is.
- Zorg over voldoende warm krijgen van de woning. Je gaat alles wel heel erg ophangen aan één energiebron.
- We horen veel negatieve geluiden: kan op koude dagen het huis niet warm krijgen.

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Uitdagingen:

- Hoe gaan we de sfeer en gezelligheid van een mooie gasgaard vervangen? Met een houtkachel (en niet zo'n vreselijk ledlampje)?
- Genoeg draagvlak vinden in de wijk.

Samenvatting

- Enerzijds het beeld dat het logisch is in de wijk, anderzijds het gevoel dat in andere wijken of bijvoorbeeld flats, een grotere winst te halen is.
- Financiën zijn belangrijk punt. Hoe wordt het financieel interessant?
- Zorgen bij all electric uit ervaringen bijvoorbeeld in Nieuwveense Landen. Hybride systemen betere ervaring mee.



Groep K

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666315911/be01898e7db0f2fee9d15f1b6673a03cac093c55?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Grote investering voor lage CO2-besparing. Verbruik nu 1100 m3 gas, maar infrastructuur moet behoorlijk aangepast worden (vloeren, vloerverwarming. etc.). In andere wijken is met een kleinere investering een grotere CO2-besparing haalbaar (vloer- en spouwmuurisolatie).
- Op zich logische keuze.
- Mooi om bij de eerste wijk te zitten. Goed voorbeeld als wij dit als wijk oppakken.
- All-electric is (nu) ook niet CO2-vrij.
- Van mij hoeft onze wijk niet als eerste. Je bent toch beetje "proefkonijn". Wel voorstander van klimaatneutrale maatregelen.
- Is er hypothetisch bij plaatsing van een diepte-warmtepomp ook mogelijkheid tot het maken van een put voor de opvang van regenwater? Eventueel in combinatie met aansluiting op toilet?
- De investering betaalt zich niet terug, geen rendement (ten opzichte van zonnepanelen destijds bijvoorbeeld).
- Goed dat er initiatief wordt genomen (Duurzaam Berggierslanden). Sta er niet alleen voor.

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Ik vraag me vooral af of dit de toekomst is. Als dat niet zo is (en we een proeftuin zijn) is de investering hoog en moeten we nog een keer.
- Is waterstof ook een optie? Of biogas?
- Ik denk dat dit de toekomst is, en die begint bij onszelf.
- Nog onvoldoende op de hoogte van de mogelijkheden van warmtepompen (soorten) en wat er aan aanpassingen nodig zouden zijn.
- Ik denk dat het een goede keuze is wanneer de huidige ketel vervangen moet worden. Hangt ook van de investering af.

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- Informatieverstrekking: welke mogelijkheden voor warmtepompen zijn er?
- Positief dat er al groep Duurzaam Berggierslanden is. Wellicht leeft milieuneutraal wel meer in deze wijk dan in andere wijken in Meppel.



Uitdagingen:

- Huizen zijn nieuw, maar er moet toch veel aangepast worden. Niet duurzaam om die infrastructuur weg te gooien.
- Om 'iedereen' zo ver te krijgen.



Samenvatting

- Veel vragen over mogelijkheden: is er elders niet meer te besparen? Wordt het niet erg ingrijpend allemaal?
- Wel samenhorigheidsgevoel en begrip voor de plannen.

Groep L

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666344030/57444a847044d0dd56652f08c1e866f02da86190?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Begrijpelijk, vanwege de leeftijd en de staat van de woningen waar relatief weinig aan hoeft te gebeuren.
- Heb inhoudelijk nog vragen.
- Interessant aangezien ik zelf ook al plannen had in die richting.
- Zorg: wat zijn de nadelen van het zijn van 'proefkonijn'?
- Is er echt sprake van keuzevrijheid als de gastoevoer uiteindelijk stopt?

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Individuele keuze wel graag behouden: per woning bekijken wat nodig is.
- Jonge woningen: valt er winst te behalen bij woningen die al energiezuinig zijn (versus andere wijken)?
- Vraagtekens bij capaciteit installateurs en de prijzen die ze vragen.
- Niet elke woning is even energiezuinig en luchtdicht.
- Is het afkoppelen van de gasleidingen niet voorbarig als groen gas wellicht nog kan groeien?

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- Naast verwarmen is koelen ook een optie met een warmtepomp, iets wat momenteel een vraagstuk is. Is een hoger comfort mee te behalen, ook in de zomer.
- Samen inkopen door veel vergelijkbare woning kan interessant zijn. Wel is elke woning uniek.
- Bestaat een warmtepomp in de grond tot de mogelijkheden? Daarmee delen over meerdere woningen?

Uitdagingen:



- In advies aan woning dient ook rekening gehouden te worden met verkoop waarbij er een andere gezinssamenstelling in kan komen.
- Verpesten aanzicht woning en straatbeeld? Lawaai?
- Geboden Los van alleen warmtevoorziening; in hoeverre heeft het elektriciteitsnetwerk voldoende capaciteit voor warmtepompen en elektrisch vervoer?
- Vooral de kosten en de technische mogelijkheden: financiële opgave.
- Elke woning is een verhaal op zich en daarmee heeft deze een specifieke aanpak nodig: flexibiliteit voor de individuele huizenbezitter.
- Past het wel in mijn huis?

Samenvatting

- Het voorstel om te starten in Berggierslanden is logisch.
- Ook all-electric is logisch, maar er zijn nog wel (technische) vragen.
- Is er ruimte voor individuele oplossingen/advies?

Groep M

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666356023/c91ebfbfb2d541e99e79195d36a169e908bd5427>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Iets prematuur, gezien de landelijke deadline van 2050. Waarom kiest Meppel voor 2040? Techniek ontwikkeld heel snel. Maak je dan maximaal gebruik van technische ontwikkeling?
- Op zich prima, echter een oudere wijk zou meer rendement moeten kunnen opleveren.
- Een deel van de woningen in de wijk is recent opgeleverd. Het is nu wel zuur dat er toen niet al is gestuurd op duurzame oplossingen. Nu zijn de investeringen veel forser.

2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- Goed, zoals besproken is een vrije (solo-keuze) per woning van belang.
- De technologische ontwikkelingen van warmtepompen zijn nog volop in ontwikkeling, wat kan leiden tot een reductie in prijs.
- Is de techniek van warmtepompen voldoende om ook in de koude winters voldoende te verwarmen?
- Geluid is een duidelijke bron van zorg, als iedereen straks een warmtepomp in de tuin heeft.



- Geotechniek is een interessante optie, maar hoe zit dat in deze wijk? Wat zijn de regels over boren? Zijn vergunningen nodig? Hoe kan de gemeente hier in ondersteunen?

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- Ondersteuning van de gemeente kan bijvoorbeeld op faciliteren in boringen, collectieve inkoop of een financiële ondersteuning bij de BC. Deelnemers staan open om ook in vervolg input te leveren op ontwikkelingen en vragen vanuit de gemeente of werkgroep Duurzaam Berggierslanden.

Uitdagingen:

- Grondhouding is positief maar wel zorg over betaalbaarheid. Er is inmiddels een installateur geweest voor een advies, maar die gaf aan dat het geen rendabele investering zou zijn (woning met laag gasverbruik).
- Ondersteuning vanuit de gemeente Meppel is van belang indien men versneld wil komen tot deze ontwikkeling. Dit is met name vanuit financieel oogpunt.
- Investerings worden met name gedaan vanuit een financieel perspectief. Zeker bij deze grote investeringen is dit wel nodig.

Groep N

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623666366354/dee9ad179fe87d1e8c53a1a1fd2dcf51ce690511>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

1. Wat vindt u van het voorstel om met Berggierslanden te starten?

- Verbazing over de snelheid/haast. De woning is net op orde.
- Vanuit milieuoogpunt vraag ik mij af: waarom dan juist hier? Technisch is het 't makkelijkst.
- Hoe vrijwillig is dit?
- Wij voelen ons niet gedwongen.
- De keuze begrijpen we, we hebben begrip voor elkaars standpunt.
- Vanaf 2019 wordt al gezegd dat Berggierslanden het beste is om te starten. Waarom zou je wachten?
- We zijn blij dat we in een goede woning wonen. Lage energiekosten.
- Draagvlak? Wie zegt dat de mensen in Berggierslanden dit zich kunnen veroorloven?
- Berggierslanden is hetzelfde als andere wijken.



2. Wat vindt u van de gekozen 'all-electric' techniek?

- We maken ons zorgen.
- Kan het stroomnet dit allemaal aan?
- Ga ik die investering doen als ik straks weer wegga?

3. Welke kansen en uitdagingen ziet u in Berggierslanden?

Kansen:

- Overdragen van hypotheek op duurzaamheidsinvesteringen.

Uitdagingen:

- De geluidsnormen moeten geregeld zijn voordat iedereen aan de warmtepomp gaat en er mogelijk conflicten ontstaan.
- Esthetisch aspect.
- Subsidiestromen komen onder druk te staan.
- Hypotheek afsluiten voor dit soort investeringen of andere financiële constructies.

Samenvatting

- Er bestaat veel begrip.
- Vragen over wat er allemaal geregeld moet zijn, voordat je Berggierslanden er mee aan de slag moet laten gaan: regels omtrent geluid, esthetisch en het stroomnet dat het aan moet kunnen.
- De meeste deelnemers zagen het al aankomen, een enkeling voelt zich overvallen.

Groep O

Link naar Muralbord:

<https://app.mural.co/t/rosegaaromgevingsmanagement9516/m/rosegaaromgevingsmanagement9516/1623782630783/3ddbabbfab88ccdea85e9f96e083458f52358a8fb?sender=u09831830af31496977548982>

Samenvatting inhoudelijk gesprek ontwerp warmtetransitie visie:

- Voorlichting over hoe een installatie eruit ziet visueel maken. Bijvoorbeeld met rondleidingen bij bewoners met een dergelijke installatie.
- De Berggierslanden-appgroep publiceren onder de bewoners.
- Ambitieuze: is het technisch en financieel haalbaar?
- Is er de mogelijkheid om per woning een 'scan' te organiseren wat betreft mogelijkheden en kosten? Dat een adviseur bij de bewoner thuis komt om de woning te scannen.
- Hoe ingrijpend zijn de aanpassingen voor verduurzaming?
- Van hoge-temperatuurverwarming naar lage-temperatuurverwarming. Dat is een 'comfort beleving'.



Bijlage 4

Veelgestelde vragen Dialoogavond (7 juni 2021)

Kosten

- **Wie gaat het allemaal betalen?**

Het is nog onbekend hoeveel de warmtetransitie gaat kosten en wie dit gaat betalen. De voorwaarden om van het aardgas af te gaan zijn nog in ontwikkeling. In de ontwerpvisie is één van de uitgangspunten dat we als gemeente willen dat de transitie betaalbaar is.

- **Elektrisch koken in plaats van koken op gas, betekent ook dat je al je keukengerei straks kunt weggooien. Het betekent ook veel lastiger koken dan koken op gas is mijn ervaring. Wordt omschakelen gesubsidieerd?**

In het kader van het wijkuitvoeringsplan moeten we naar de totale kosten kijken en dan gezamenlijk kijken onder welke voorwaarden inwoners mee willen doen. Er zijn op dit moment geen subsidies voor elektrisch koken. Elektrisch koken zien we steeds meer in de samenleving. We verwachten dan ook niet dat daar landelijk nog subsidieregelingen voor worden opgetuigd. Alle informatie hierover en over financiële regelingen op landelijk, provinciaal en gemeentelijke niveau kunt u vinden bij het Drentse Energieloket.

- **Als ik mijn huis ga isoleren, krijg ik geen subsidie. Hoe kan dat?**

Er zijn financiële regelingen op landelijk, provinciaal en gemeentelijke niveau. Het Drentse Energieloket kan u hier uitvoerig over informeren.

- **De kosten voor HR++ glas zijn voor mij € 7.000,- en leveren mij een besparing op van € 100,-. Waarom zou ik dat dan toch doen?**

Dit is mogelijk voor u niet de meest voor de hand liggende eerste maatregel als het gaat om besparen. We zullen gezamenlijk vooral moeten kijken naar de maatregelen die het best passen bij uw woning. Wanneer uw gasverbruik al redelijk laag is of uw isolatiewaarde van uw woning al goed is, dan is HR++ glas financieel gezien mogelijk niet de beste keuze. Naast een financieel voordeel (in sommige woningen) zorgt HR++ glas ook voor andere voordelen zoals minder geluid van buiten in de woning en een minder warm huis in de zomer. Ook wanneer de impact op de energierekening beperkt zijn er daarom mensen die investeren in HR++ of zelfs HR+++ glas.

- **Hoe voorkomen we dat inwoners (en/of de gemeente) verkeerde keuzes maken met onbetaalbaarheid als mogelijk gevolg?**

Wat in ieder geval helpt is dat gemeente Meppel betaalbaarheid, flexibiliteit, kwaliteit



en samenwerking als uitgangspunten hanteert. Door betaalbaarheid en haalbaarheid in de hele transitie voorop te zetten voorkomen we dat er verkeerde keuzes worden gemaakt. We gaan immers pas iets doen als we echt zeker weten dat het kan. Door aandacht te hebben voor kwaliteit, samenwerking en flexibiliteit leren we van elkaar en bieden we de ruimte om daar waar we op dit moment nog geen haalbaar en betaalbaar alternatief zien af te wachten en de visie bij te stellen.

- **In de ontwerp transitievisie warmte wordt een kosteninschatting genoemd. Zitten daar bijvoorbeeld ook de kosten in voor het vervangen van een vloer, of het herstel van schilder- of stucwerk? Of gaat het enkel om de 'kale' investering?**

Deze inschatting houdt rekening met de grote investeringen, zoals de aanschaf en aanleg van de warmtesystemen, de kosten van isolatie en de aanleg van bijvoorbeeld vloerverwarming. Kleine aanpassingen zullen hier dus deels wel en deels niet onder vallen. De kosten betreffen echter een indicatie en verschillen ook per situatie. Om een beter inzicht te krijgen in de kosten voor uw situatie kunt u zich verder laten informeren. Bijvoorbeeld door contact op te nemen met het Drents Energieloket.

- **Naast informatievoorziening vanuit gemeente Meppel: stimuleert de gemeente de warmtetransitie/verduurzaming ook met financiële middelen?**

Voor een onafhankelijk advies inclusief inzicht in de financieringsvormen kunt u het beste contact opnemen met het Drentse Energieloket. Zij kennen ook de specifieke mogelijkheden binnen gemeente Meppel. Er is een gemeentelijke duurzaamheidslening. Dit is in de vorm van een revolverend fonds waar veel beroep op wordt gedaan waardoor er niet altijd budget beschikbaar is. Voor de actuele situatie rondom deze lening kunt u het beste contact opnemen met gemeente Meppel.

- **Als ik het goed las wordt voor Berggierslanden minimaal € 7.500,- aan kosten verwacht. Lenen doe je naar mijn mening alleen voor de woning zelf, in de vorm van een hypotheek. Je kunt toch niet verwachten dat iemand dat ineens ophoest?**

Dit zijn inderdaad de minimale investeringskosten die we op dit moment verwachten (waarbij we nog geen rekening hebben gehouden met subsidies). We begrijpen heel goed dat niet iedereen dit kan of wil betalen. Daarom willen we in een wijkuitvoeringsplan onderzoeken of en zo ja hoe we de transitie wel haalbaar en betaalbaar voor iedereen kunnen maken. In de wijk Berggierslanden willen we hiermee starten, waarna steeds meer wijken volgen.



- **Ik las in de ontwerp transitievisie warmte dat er aan kale investering minimaal € 21.000,- per woning nodig is. Daar komen neem ik aan nog eigen kosten bij voor aanpassingen van de woning en bijvoorbeeld vloerverwarming. Wordt hiervoor subsidie verstrekt?**

Hoeveel geld er nodig is is sterk afhankelijk van wat er in de woning moet gebeuren. Sommige woningen zijn mogelijk al aardgasvrij gereed (juiste isolatie, juiste verwarmingssysteem) en hoeven alleen de nieuwe installatie te betalen. In andere woningen moet meer gebeuren en zijn de kosten hoger dan het genoemde bedrag. Het uitgangspunt van de gemeente is dat de transitie haalbaar en betaalbaar voor iedereen moet zijn. Subsidies kunnen hier een rol in spelen, maar de voorwaarden om aardgasvrij te worden zijn nog in ontwikkeling.

- **Goed initiatief van gemeente Meppel. Maar naast informatievoorziening van de gemeente wil ik toch vooral een financiële stimulans. Kortom, wat draagt de gemeente bij aan mijn investeringen?**

Voor een onafhankelijk advies inclusief inzicht in de financieringsvormen kunt u het beste contact opnemen met het Drentse Energieloket. Zij kennen ook de specifieke mogelijkheden binnen gemeente Meppel. Er is een gemeentelijke duurzaamheidslening. Dit is in de vorm van een revolverend fonds waar veel beroep op wordt gedaan waardoor er niet altijd budget beschikbaar is. Voor de actuele situatie rondom deze lening kunt u het beste contact opnemen met gemeente Meppel.

- **Wordt er ook op meta-(gemeente)niveau gekeken naar de investering, en wat daarmee qua maatschappelijke kosten betaalbaar is, dan wel hoe de verhouding van investering tussen inwoner en overheid is?**

In de ontwerp transitievisie warmte wordt op hoofdlijnen gekeken naar zowel de maatschappelijke kosten als de kosten voor inwoners en pandeigenaren. Uiteindelijk wordt in de wijkuitvoeringsplannen een definitieve afweging gemaakt tussen de maatschappelijke kosten en eindgebruikerskosten waarbij we de visie voor heel Meppel in het oog houden.

- **Loopt er momenteel een collectieve inkoopactie, ondersteund door de gemeente, voor duurzaamheidsmaatregelen.**

Dat klopt. Kijk hiervoor op: <https://www.bespaar-lokaal.nl/>.

- **Is RES provinciaal?**

RES staat voor Regionale Energiestrategie. Nederland kent in totaal 30 RES-regio's, waarvan RES-regio Drenthe er één is. Meer informatie over deze en andere RES-regio's vindt u op <https://www.regionale-energiestrategie.nl>.



- **Als mensen niet mee willen doen, dus niet van het aardgas af willen, is de aardgas-leverantie dan gegarandeerd?**

Op de korte termijn is de aardgas-leverantie gegarandeerd, op de lange termijn niet meer. In 2050 moet iedereen in Nederland van het aardgas af zijn, dat staat in het Klimaatakkoord. Voorlopig kunt u dus besluiten om niet mee te doen en ontvangt u gewoon aardgas. De gemeente heeft als uitgangspunt dit zo lang mogelijk in stand te houden en dwang om af te sluiten zo lang als mogelijk te voorkomen. Wij hebben dit echter niet geheel in de hand. Op de langere termijn komt hier vanuit de rijksoverheid mogelijk verandering in door de gemaakte afspraken in het Klimaatakkoord.

Bijvoorbeeld omdat wij niet in de hand hebben dat de gasprijs landelijk wordt verhoogd en daarmee een toch een drukmiddel ontstaat. Wij hebben ook niet alle invloed op keuzes van eigenaren van het aardgasnetwerk. Kortom, wij hebben als gemeente het uitgangspunt om het samen te gaan doen. Door nu samen met u uit te zoeken wat de mogelijkheden zijn, hopen wij op tijd een toekomstperspectief te bieden waar u op een voor u geschikt moment naar kunt handelen. Dwang is absoluut niet onze insteek, maar we kunnen het op voorhand niet uitsluiten. Daarom hechten we eraan om nu met u in gesprek te gaan, zodat we de ruimte die er is om gezamenlijk keuzes te maken maximaal te benutten.

- **In de ontwerp transitievisie warmte zijn verschillende warmtenetten gepland. Waarom en hoe is dat te rijmen met het debacle van Meppelenergie en waar komt die warmte dan vandaan?**

Tijdens de totstandkoming van de ontwerp transitievisie warmte is gebleken dat voor sommige gebieden er bronnen zijn die mogelijk goed inzetbaar zijn via collectieve voorzieningen. Denk aan warmte uit oppervlaktewater, warmte uit afvalwater (RWZI) en restwarmte van de industrie. Dit zal zeker nog nader onderzocht moeten worden. Deze nadere onderzoeken willen we samen met de inwoners beoordelen tijdens wijkuitvoeringsplannen. Samen met de inwoners moeten we concluderen of deze oplossing dan nog steeds haalbaar en betaalbaar blijkt en hun de voorkeur heeft.

- **Zitten er in de Werkgroep Warmtetransitie zowel voor- als tegenstanders van de ambitie van gemeente Meppel om voor 2040 van het aardgas af te zijn?**

De Werkgroep Warmtetransitie bestaat uit een combinatie van inwoners, ondernemers en professionals. Binnen de werkgroep zijn er verschillende meningen, ook over de ambitie met betrekking tot 2040. Als gemeente hechten we aan die verschillende meningen, om zo samen te kijken wat wenselijk en haalbaar is. Daarnaast wordt er ook op andere momenten constructief gesproken met voor- en tegenstanders.



- **Hoe kun je als inwoners van Meppel meedoen, input geven aan de warmtetransitie van Meppel?**

Voor de ontwerp transitievisie warmte zijn er de komende periode formeel en informeel verschillende manieren om input te geven: formeel via de terinzagelegging tot en met 16 juli 2021 en informeel via diverse activiteiten. Kijk op www.meppel.nl/warmtetransitie voor het volledige programma.

- **Doet Nijeveen ook mee aan de warmtetransitie Meppel?**

In het voortraject is de energiecoöperatie Duurzaam Nijeveen veelvuldig aanwezig geweest bij de opgerichte werkgroep. Zij heeft ook zeker een constructieve bijdrage geleverd aan de inhoud zoals die er nu ligt. Wel heeft de energiecoöperatie er op een gegeven moment voor gekozen om in afwachting van een samenwerkingsovereenkomst met gemeente Meppel vooralsnog geen actieve bijdrage meer te leveren aan de werkgroep. Daarnaast zitten inwoners uit Nijeveen(en omgeving) bij de Werkgroep Warmtetransitie en voeren wij individuele gesprekken met inwoners van Nijeveen. Uitkomsten van deze gesprekken worden ook teruggekoppeld naar de werkgroep.

- **Is er ook ruimte voor andere energiesystemen in de plannen van gemeente Meppel?**

In de ontwerp transitievisie warmte staan per wijk technieken beschreven op basis van huidige beschikbare data. Deze technieken staan niet vast. Pas bij het maken van de wijkuitvoeringsplannen wordt onderzocht of de voorgestelde technieken inderdaad de beste oplossing zijn voor de betreffende wijken.

- **Waarom worden er geen renteloze leningen aangeboden?**

Gemeente Meppel sluit aan bij landelijke en provinciale leningen om op die manier tot een zo laag mogelijke rente te komen. Meer informatie hierover is beschikbaar via het Drentse Energieloket.

- **Waarom worden er leningen aangeboden en geen subsidies?**

Er zijn wel degelijk subsidies mogelijk. Meer informatie hierover is beschikbaar via het Drentse Energieloket.



(Hybride) Warmtepomp

- **Ik hoor/lees vaak (bijvoorbeeld bij mijn burens) dat een warmtepomp niet toereikend is als het in de winter wat kouder wordt en dat dat een zeer hoge elektriciteitsrekening tot gevolg heeft, ondanks een groot aantal zonnepanelen. Is een warmtepomp dus geen goede optie?**

Afgelopen winter zijn er weer de nodige gebruikerservaringen opgedaan met de warmtepomp. Wij horen hier positieve geluiden over. Voor meer informatie kunnen wij u eventueel in contact brengen met ervaringsdeskundigen.

- **Als we helemaal van het gas af gaan, dan heb je niets meer aan je hybride warmtepomp. Als je niet weet wanneer je wijk voor 2040 van het gas gehaald wordt, dan is de investering in een hybride warmtepomp toch een risico?**

Hybride kan een spijt-oplossing zijn als de verwachting is dat met een all electric-oplossing er sprake is van een kortere terugverdientijd. Maar dit is iets dat we in het kader van het wijkuitvoeringsplan nader moeten vergelijken. Als u toch voor een hybride-oplossing gaat dan komt er ook weer een natuurlijk vervangingsmoment om alsnog een keuze te maken voor een all electric of een andere oplossing. We gaan niet uit van dwang. Bij het opstellen van het wijkuitvoeringsplan zullen we goede afspraken moeten maken over de inzet van het aanwezige gasnet.

- **Met het gebruik van hybride warmtepompen, gaan we dus niet van het gas af. Moet dan toch het gasnet gehandhaafd en onderhouden worden?**

Vooralsnog lijkt het zeker verstandig om het gasnet te handhaven.

- **Hoeveel ruimte heb je nodig voor hybride?**

Als u contact met ons opneemt brengen wij u graag in contact met experts op dit vlak. Eventueel kunt u informatie hierover inwinnen bij het Drentse Energieloket. Uiteindelijk zullen zulke praktische zaken ook een grote rol gaan spelen bij de totstandkoming van het wijkuitvoeringsplan.

- **Klopt het dat een hybride warmtepomp geen 70% op gas bespaart, maar minder dan 50% in de meeste gevallen?**

Het exacte percentage hangt af van uw woningsituatie (hoeveel gas wordt er gebruikt en hoe goed is de woning geïsoleerd) en wij adviseren om dat van te voren te onderzoeken. Bijvoorbeeld door contact op te nemen met het Drents Energieloket. Bij de meeste woningen levert een hybride warmtepomp een gasbesparing van 50 tot 70% op.



- **We wonen in Berggierslanden en gaan dit najaar verbouwen. We overwegen de aanschaf van een all electric-warmtepomp. Is het slim nu al te investeren of de initiatieven vanuit gemeente/wijk af te wachten om hopelijk kosten te besparen?**

In dat geval is het slim om nu al advies in te winnen over de aanschaf van een warmtepomp. Als de cv-ketel nog even kan blijven hangen tijdens en na de verbouwing is het misschien wenselijk om het wijkuitvoeringsplan af te wachten. Maar wanneer de warmtepomp in uw situatie nu al financieel uit kan en het plaatsen gelijktijdig met de verbouwing de voorkeur heeft, kunt u de afweging maken de stap naar een warmtepomp dit najaar al te nemen. Wij denken graag verder met u mee.

Warmtenet

- **Ik heb persoonlijk vier keer een warmtenet meegemaakt en geen van vier werkten: zomer enorm heet en 's winters koud. Wat vindt de gemeente hiervan?**

Als gemeente zetten we in op een keuze waar we geen spijt van gaan krijgen. Door dit samen te doen en ook uw expertise hierin te benutten versterken we dit. Inmiddels hebben wij als gemeente ook ervaring opgedaan rondom deze thematiek.

- **Meppel heeft het idee om warmte te onttrekken uit het water van de Hoogeveensevaart. Hoogeveen wil dat ook al doen. Daardoor is het water wanneer het in Meppel aankomt al een stuk kouder (omdat de warmte er dan al uit is gehaald door Hoogeveen). Is een warmtenet gevoed met water uit de Hoogeveensevaart dan nog wel een optie voor Meppel?**

Samen met alle gemeenten grenzend aan de Hoogeveensevaart wordt onderzocht waar en hoeveel warmte er door wie uit de vaart onttrekken kan worden, zonder dat dit impact heeft op de vaart zelf en op de wijken die hier straks mee verwarmd worden. Of een warmtenet gevoed met water uit de Hoogeveensevaart een geschikte optie is, moet uit dit onderzoek blijken.

- **Het is nauwelijks mogelijk om bodemwarmte te gebruiken in gemeente Meppel, evenals restwarmte van de industrie. Dan wordt de optie van een warmtenet voor Meppel toch moeilijk, of niet?**

Beide genoemde bronnen leveren een hoge-temperatuurwarmte. Warmtenetten kunnen ook een lage-temperatuur leveren door bijvoorbeeld gebruik te maken van oppervlaktewater. Deze netten zijn vaak kleiner, eenvoudiger in aanleg en dus wel mogelijk in Meppel.

- **Restwarmte zal alleen maar afnemen, omdat de industrie er ook naar zal streven om hun productieprocessen te verduurzamen en/of minder energie**



te gebruiken. Zijn systemen op restwarmte dan wel een goede optie?

Er zullen goede afspraken moeten worden gemaakt met leveranciers van warmte. Daarnaast is het verplicht om een back-up optie te hebben bij de aanleg van een warmtenet, zodat als de warmteleverancier (tijdelijk) wegvalt woningen altijd van warmte kunnen worden voorzien. Uiteraard kijken we bij de back-up ook naar het duurzaamheidscomponent.

- **Waar kan ik zien welke wijk een warmtenet krijgt?**

Op de website van gemeente Meppel

https://www.meppel.nl/Inwoner/Energie_duurzaamheid/Transitievisie_warmte_meppel/ontwerp_Transitievisie_Warmte is de ontwerp transitievisie warmte gepubliceerd.

Hier kunnen inwoners per wijk/gebied zien welke technieken als kansrijk worden gezien en welke technieken sowieso afvallen (omdat deze technisch onmogelijk zijn). Op dit moment ligt de ontwerpvisie ook nog bij de gemeentelijke publieksbalie ter inzage. Op verzoek kunnen wij u een pdf-versie toesturen of met u meekijken en -denken.

Andere energiebronnen

- **Waterstof is vier tot tien keer zo duur om te produceren, vooral door het extreme energieverlies bij de productie. Er zijn zonnepanelen die waterstof kunnen maken, die ontwikkeling is nog niet afgerond, maar wel hoopvol. Ik denk dat waterstof in combinatie met kernenergie de oplossing is. Wordt er ook naar die optie gekeken?**

Waterstofgas wordt inderdaad als mogelijke bron voor het aardgasvraagstuk gezien. Wel is de verwachting dat dit in eerste instantie vooral naar de industrie gaat en als opslagcapaciteit voor elektriciteit. Het deel wat overblijft kan mogelijk in een aantal specifieke type woningen worden toegepast voor de warmtevoorziening.

Kernenergie gaat over een vorm van duurzame energieopwekking en maakt daarmee geen direct onderdeel uit van de warmtetransitie, maar hoort thuis bij de energiestrategie. Deze energiestrategie (RES) gaat nu voornamelijk over zonne- en windenergie, omdat het wel of niet inzetten op kernenergie een landelijk besluit is.

Planning

- **Kwaliteit is belangrijker; waarom wordt er dan naar gestreefd om in 2040 CO₂-neutraal zijn en wordt er niet meer tijd genomen en gaan we voor CO₂-neutraal in 2050?**

Gemeente Meppel heeft de ambitie om al in 2040 klimaatneutraal te zijn. Binnen deze ambitie is kwaliteit een belangrijk uitgangspunt. Dit hoeft elkaar niet te bijten. We zullen vinger aan de pols houden om kwaliteit en snelheid gelijk op te laten lopen.



- **De ontwikkelingen gaan nu zo snel. Waarom zou je als particulier dan nu zulke grote investeringen doen aan je woning, als de kosten binnen afzienbare tijd een stuk lager zouden kunnen zijn?**

Gemeente Meppel zet in op haalbaar en betaalbaar. Dit houdt in dat we inzetten op de maatregelen die bewezen en nu al betaalbaar zijn (eventueel met de nodige subsidies). Met deze maatregelen kan dus al gestart worden. Welke maatregelen dit zijn verschilt per woning. Voor veel woningen zijn er op dit moment nog geen geschikte, betaalbare warmte-alternatieven of er wordt dus nog even mee gewacht. In de hele gemeente Meppel afwachten met technieken en ontwikkelingen is echter geen optie. Daar waar het kan moeten we aan de slag om de gestelde eindstreep te behalen.

Ontwerp warmtetransitie visie

- **Uit de chat krijg ik de indruk dat er veel fanatieke voorstanders en veel fanatieke tegenstanders hebben deelgenomen aan de dialoogavond. Hoe gaat gemeente Meppel de andere inwoners bij de warmtetransitie betrekken?**

De ontwerp transitievisie warmte is tot stand gekomen met een diverse werkgroep van stakeholders. Daarin waren en zijn verschillende meningen vertegenwoordigd. Momenteel is er sprake van een uitgebreide participatie waarbij we naast de dialoogavonden ook andere middelen inzetten om ook de andere inwoners de kans te geven een bijdrage te leveren. Inwoners kunnen bijvoorbeeld hun mening geven in de digitale enquête Swipocratie en via gastenboeken die in diverse wijken en dorpen worden verspreid. Ook kan iedereen een formele zienswijze indienen.

- **Elektrisch koken is duurder dan koken op gas. Het voordeel is wel dat je de energie zelf kan opwekken. Met de afschaffing van de salderingsregeling wordt dat echter deels weer onderuit gehaald. Kan de overheid niet meer consistent werken?**

De salderingsregeling wordt per 1 januari 2023 aangepast, dit is nog een voorstel en dus nog niet definitief. Vanuit de rijksoverheid luidt het voorstel nu dat het salderingspercentage per jaar geleidelijk afneemt tot 0% vanaf 2031. Hoe eerder u dus zonnepanelen aanschaft, hoe meer u nog kunt profiteren van de salderingsregeling. Ook na afschaffing van de salderingsregeling verdienen zonnepanelen zich terug. Het is dus altijd zinvol om deze te plaatsen, mocht dit kunnen. Als gemeente hebben we niet alle invloed op landelijke regelgeving. Als lokale overheid zetten wij er in ieder geval op in om een consistente lijn uit te zetten. Daarom doen wij ons best om dit in een vroegtijdig stadium met inwoners te bespreken om tot draagvlak te komen. Een gedragen lijn versterkt mogelijk ook de



consistentie. We hebben echter geen glazen bol en er is sprake van een behoorlijke innovatiekracht binnen de warmtetransitie. We zullen gezamenlijk dan ook flexibiliteit moeten inbouwen en flexibel moeten zijn. Door in te zetten op stappen die inwoners zonder spijt kunnen nemen maken we ons minder afhankelijk van deze onzekerheden en ook dit draagt bij aan de consistentie.

- **Als gemeente Meppel de warmtetransitie niet samen met burgers voor elkaar krijgt, wordt het dan alsnog van bovenaf opgelegd?**

Het Rijk heeft als doelstelling dat Nederland in 2050 volledig klimaatneutraal is. Dat we van het aardgas af gaan staat vast. Op welk moment en op welke manier dat gebeurt, bepalen we samen.

- **Welke geen-spijt-maatregelen zijn er allemaal?**

Als gemeente hebben wij expertise en ook energiecoaches in ons netwerk die u verder kunnen helpen. Daarnaast adviseren wij u om eens te kijken op www.milieucentraal.nl en om contact op te nemen met het Drentse Energieloket. We denken hierover graag met u mee.

- **Een praktijkvoorbeeld: we zijn van het gas af en wekken de nodige elektra op met zonnepanelen op één dakhelft. In verband met elektrisch rijden leggen we nu 14 panelen op een dak met plaats voor 36. Die andere 22 zijn namelijk niet rendabel vanwege de terugleververgoeding. Naar ons idee zou die extra energie naar de achterburen kunnen gaan die weinig plaats op hun dak hebben. Deze oplossing vraagt om een 'makelaarsfunctie' van de gemeente. Is dat een optie?**

Wij verkennen dit graag samen met u. In het kader van het wijkuitvoeringsplan kan dit ook worden ingebracht.

- **De voorlichtingspagina van gemeente Meppel geeft aan dat je tot 2 juli zienswijzen kunt indienen op de ontwerp transitievisie warmte. Dat is toch veel te beperkt, gezien het geringe aantal mensen (minder dan 1% van de bevolking) dat tot nu toe mee heeft gedaan?**

De reactietermijn voor de zienswijzen is met twee weken verlengd tot 16 juli. Daarnaast zetten we met verschillende communicatiemiddelen in op het activeren van inwoners en ondernemers om iets van de visie te vinden. Hoeveel inwoners en ondernemers uiteindelijk hun bijdrage hebben geleverd, vermelden we in het participatieverslag, zodat dit op waarde kan worden geschat. Daarnaast zien wij dit als een belangrijke eerste stap, maar in de wijkuitvoeringsplannen wordt pas de daadwerkelijke techniekkeuze en eventueel een termijn bepaald. Het wijkuitvoeringsplan zal wederom gepaard gaan met de nodige participatie.



- **Een aantal jaar geleden heeft Nederland 12 miljard euro geïnvesteerd in een gasrotonde. In Duitsland ontvang je subsidie als je aan het gas gaat. De EU subsidieert gaswinning in de Middellandse Zee met honderden miljoenen euro.**

Is het echt wel de toekomst/realistisch om aardgas vrij te zijn?

In het Klimaatakkoord is vastgesteld dat we in 2050 geen aardgas meer gebruiken in Nederland. Dat is omdat dit als één van de noodzakelijke maatregelen wordt gezien om de CO₂-uitstoot in Nederland sterk terug te dringen. Ook andere landen zoals Duitsland staan voor eenzelfde CO₂-opgave. In andere landen, waaronder Duitsland, is de situatie op dit moment alleen anders dan in Nederland. Slechts een kwart van de Duitse huishoudens is aangesloten op aardgas. De overige huishoudens maken gebruik van warmtepompen of warmtenetten (20%) of van propaan, brandolie of steenkool. Deze laatste drie zijn erg vervuילend. De Duitse overheid doet er daarom alles aan om deze grote groep op korte termijn de overstap naar het duurzamere aardgas te laten maken. Maar ook in Duitsland mag in 2050 geen CO₂ meer worden uitgestoten door woningen. Aardgas is hier dus een tussenstap (zoals de hybride warmtepomp dat mogelijk in Nederland wordt), maar over een aantal jaar moeten ook inwoners in Duitsland van het aardgas af. Waarom er dan toch gaswinningen in Europa worden gesubsidieerd? De komende jaren hebben we het nog nodig.

- **Dat wijk Oosterboer in ± 2024/2025 van het aardgas af gaat, dat is nogal een verschil met 2040. En er wordt wat makkelijk gesproken over bewoner-investeringen tussen € 5.000,- en € 34.000,-. Lijkt mij ook nogal discutabel aangezien de gemeente zelf nog niet eens weet wat nu eigenlijk de beste oplossingen zijn, toch?**

Oosterboer gaat in 2024 of 2025 niet van het aardgas af, maar we willen in dat jaar graag starten met het opstellen van een wijkuitvoeringsplan. In dit plan onderzoeken we samen met inwoners en pandeigenaren in Oosterboer wat de mogelijkheden zijn om van het aardgas af te gaan. Haalbaarheid en betaalbaarheid van de transitie staan hierbij voorop. Als tijdens dit wijkuitvoeringsplan blijkt dat 2040 de eerst mogelijke haalbare en betaalbare termijn is, kan het zo zijn dat de wijk pas in 2040 aardgasvrij wordt. Tijdens het opstellen van het wijkuitvoeringsplan kan echter ook blijken dat een andere termijn, zoals 2035, een haalbare termijn is.

- **De techniek staat niet stil, er komen zeker nog nieuwe technieken aan! Hoe gaat gemeente Meppel daar mee om?**

Wij volgen het adagium 'haast u langzaam', waarmee we bedoelen dat we snelheid willen maken, maar wel voor kwaliteit gaan. Dat betekent dat we ook open staan en willen kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Bij de te nemen stappen zetten we dan ook in op maatregelen waar we geen spijt van krijgen.



- **Wat gaat de warmtetransitie aantoonbaar en meetbaar opleveren?**

Met de visie ontstaat er een richting en dialoog in de samenleving. Het legt de basis voor de vervolggesprekken met de inwoners en ondernemers.

- **Is er in Meppel al een wijk die anders wordt verwarmd dan met (aard)gas?**

Jazeker, er zijn de nodige projecten gerealiseerd zonder (aard)gas: soms een klein solitair gebouw, hele rijen woningen, het nieuwe ziekenhuis en zelfs een complete wijk: Nieuwveense Landen.

- **Heeft gemeente Meppel 'budgetneutraal' al losgelaten?**

Gemeente Meppel zet in op woonlastenneutraal. Hiermee volgen we de lijn van de rijksoverheid.

- **Indien we weten wat gemeente Meppel nu daadwerkelijk per wijk van plan is, kun je als bewoner beter een beslissing nemen. Nu is er nog teveel onzekerheid. Wanneer weten we dat?**

Op dit moment kunt u ervan uitgaan dat als er voor uw wijk geen warmtenet als voorkeursoptie in de ontwerp transitievisie warmte staat, deze er ook niet gaat komen. In dat geval liggen individuele oplossingen (warmtepompen), eventueel aangevuld met duurzaam gas, het meest voor de hand. Voor de wijken waar wel een warmtenet in de ontwerp transitievisie warmte staat probeert de gemeente de komende vijf jaar meer duidelijkheid te krijgen over de haalbaarheid van deze techniek. Maar ook hier bent u vrij om, wanneer u nu al aardgasvrij wilt wonen, de overstap te maken op bijvoorbeeld een warmtepomp.

- **Worden de vragen en antwoorden meegenomen in een nota voor bijvoorbeeld reactie en commentaar, als aanvulling bij de besluitvorming?**

Zeker. We verwerken de uitkomsten van de participatie in een participatieverslag. Daarnaast komt er ook een afzonderlijke inspraaknota waarin we de binnengekomen zienswijzen/inspraakreacties van een antwoord voorzien. Deze stukken worden onderdeel van de besluitvorming.



Bijlage 5

Begeleidende brief en inhoud gastenboekpagina's

Beste inwoner van....

Gemeente Meppel heeft de ambitie om in 2040 van het aardgas af te zijn. Samen met inwoners en ondernemers werken we daarvoor aan een visie op het aardgasvrij maken van Meppel. Deze visie noemen we de *concept ontwerp warmtetransitie visie*, kortweg: de ontwerpvisie (een samenvatting van deze ontwerpvisie in beeld en tekst vindt u bij deze brief). Omdat er voor u als inwoner of ondernemer het nodige gaat veranderen, is uw mening hierover heel belangrijk.

Wat staat er nou in die ontwerpvisie?

Er staat onder andere met welke technieken woningen en andere gebouwen aardgasvrij kunnen worden. En waarom er gedacht wordt aan deze technieken. Of deze technieken uiteindelijk de meest geschikte blijken, wordt pas bepaald in het wijkuitvoeringsplan. Er staat in wat een wijkuitvoeringsplan is en dat we die samen met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden opstellen; met u dus. Naast deze wijk-brede plannen, ze de gemeente in heel Meppel bovendien in op het nemen van 'geen-spijt-maatregelen'. Dit zijn maatregelen die met de huidige subsidies, snel terugverdiend kunnen worden door een lagere energierekening. Eén ding staat in ieder geval vast: op weg naar een aardgasvrij Meppel staan haalbaarheid en betaalbaarheid voorop. De gemeente wil inwoners namelijk niks verplichten.

Gastenboek

Wij willen u van harte uitnodigen om uw reactie te geven op de ambitie van de gemeente Meppel en horen heel graag hoe u tegen aardgasvrij wonen aankijkt. Hoe? Door het Warmtetransitie Gastenboek Meppel. Omdat wij ons realiseren dat we met onze plannen de komende jaren als het ware 'te gast willen zijn' in uw meterkast, ontvangt u een bladzijde uit dit gastenboek. U kunt hierop uw mening, opmerkingen of zorgen kwijt over aardgasvrij wonen. Met alle ingevulde gastenboekpagina's hopen wij een Warmtetransitie Gastenboek Meppel te kunnen maken waarmee we de ontwerpvisie aan kunnen vullen, zodat deze straks aansluit op de wensen van onze inwoners. Uw bladzijde van het gastenboek kunt u terugsturen in de antwoordenvelop die u hierbij heeft ontvangen. U mag de bladzijde ook inleveren bij het Stadhuis. We willen u vragen dit uiterlijk voor **16 juli 2021** te doen.

Online reageren

De volledige ontwerpvisie ligt tot en met 2 juli 2021 *ter inzage* op onze website www.meppel.nl en op het Stadhuis. Als u erop wilt reageren, heet dat 'een zienswijze indienen'. Dat kan tot en met 2 juli 2021. U kunt ook online meedenken. Ga dan naar <https://meppel.swipocratie.nl> of scan de QR-code op deze brief om de online peiling in te vullen. Voor ondernemers is er ook een speciale vragenlijst, waarvoor u ook een QR-code op deze brief vindt.

Vragen

Heeft u vragen of opmerkingen? Neem dan contact op met Peter Hamming, projectleider transitievisie warmte, telefoonnummer 14 0522 of e-mailadres p.hamming@meppel.nl.

Hartelijk dank voor uw medewerking.

Vriendelijke groet,

Gemeente Meppel

Gastenboek

KOEDIJKSLANDEN, REESTLANDEN EN SLINGENBERG

Wat staat er in de ontwerp warmtetransitie visie voor Koedijkslanden, Reestlanden en Slingenberg?

Koedijkslanden, Reestlanden en Slingenberg starten mogelijk al in 2023 met het maken van een wijkuitvoeringsplan. Dit houdt in dat er vanaf 2023 gezamenlijk wordt nagedacht over hoe en wanneer de wijk van het aardgas af gaat. Hierin worden niet alleen de verschillende technische mogelijkheden onderzocht, er wordt vooral gekeken naar de wensen van de inwoners, de financiële mogelijkheden en de planning.

In de ontwerpvisie worden voor Koedijkslanden, Reestlanden en Slingenberg de volgende mogelijke technische oplossingen beschreven:

- **Elektrische warmtepompen**
- **Hybride warmtepompen** (combinatie van een elektrische warmtepomp en (groen) gas)
- **Warmtenet op restwarmte** van bedrijven

We verwachten met de huidige inzichten dat de elektrische warmtepompen met name geschikt kunnen zijn voor de wat nieuwere en goed geïsoleerde woning en het warmtenet alleen gerealiseerd kan worden nabij industrieterrein Oevers.

Deze technieken, eventueel aangevuld met technieken die door inwoners en andere belanghebbenden zijn aangedragen, worden in een wijkuitvoeringsplan onderzocht op haalbaarheid en betaalbaarheid.

Wat is uw postcode? (voorbeeld: 1234 AA)

— — — — —

Bent u eigenaar of huurder van een woning?

- Eigenaar
- Huurder
- Anders, namelijk:

Wat vindt u van de ambitie van gemeente Meppel om in 2040 (zoveel mogelijk) aardgasvrij te zijn?

Wat vindt u van het voornemen om in 2023 te starten met een plan voor uw wijk?

Wat is uw eerste gevoel bij de voorgestelde alternatieven voor uw wijk?

Mist u een techniek?

Zo ja, welke dan?

Bent u al bezig (geweest) met het verduurzamen van uw huis?

Zo ja, op welke manier(en)?

Zou u mee willen denken over het aardgasvrij maken van uw buurt?

- Ja → U kunt een e-mail sturen naar Peter Hamming, p.hamming@meppel.nl
- Nee
- Misschien

Gastenboek

NIJEVEEN

Wat staat er in de ontwerp warmtetransitie visie voor Nijeveen?

In Nijeveen kan mogelijk al in 2024 gestart worden met het maken van een wijkuitvoeringsplan. Dit houdt in dat er vanaf 2024 gezamenlijk wordt nagedacht over hoe en wanneer de wijk van het aardgas af gaat. Hierin worden niet alleen de verschillende technische mogelijkheden onderzocht, er wordt vooral gekeken naar de wensen van de inwoners, de financiële mogelijkheden en de planning.

In de ontwerpvisie voor Nijeveen wordt voornamelijk gesproken over de inzet van:

- **Biogas/groengas**, vanwege de omliggende melkveebedrijven en de wens om de mest lokaal nuttig in te zetten.
- **Elektrische warmtepompen**
- **Hybride warmtepompen** (combinatie van een elektrische warmtepomp en (groen) gas)

We verwachten met de huidige inzichten dat de elektrische warmtepompen met name geschikt kunnen zijn voor de wat nieuwere en goed geïsoleerde woning. Het gesprek over groengas/biogas zal voornamelijk gaan over het verdelingsvraagstuk (hoeveel er beschikbaar is in de regio, wel of niet in combinatie met een hybride warmtepomp).

Deze technieken, eventueel aangevuld met technieken die door inwoners en andere belanghebbenden zijn aangedragen, worden in een wijkuitvoeringsplan onderzocht op haalbaarheid en betaalbaarheid.

Wat is uw postcode? (voorbeeld: 1234 AA)

— — — — —

Bent u eigenaar of huurder van een woning?

- Eigenaar
- Huurder
- Anders, namelijk:

Wat vindt u van de ambitie van gemeente Meppel om in 2040 (zoveel mogelijk) aardgasvrij te zijn?

Wat vindt u van het voornemen om in 2024 te starten met een plan voor uw wijk?

Wat is uw eerste gevoel bij de voorgestelde alternatieven voor uw wijk?

Mist u een techniek?

Zo ja, welke dan?

Bent u al bezig (geweest) met het verduurzamen van uw huis?

Zo ja, op welke manier(en)?

Zou u mee willen denken over het aardgasvrij maken van uw buurt?

- Ja → U kunt een e-mail sturen naar Peter Hamming, p.hamming@meppel.nl
- Nee
- Misschien

Gastenboek

OOSTERBOER

Wat staat er in de ontwerp warmtetransitie visie voor Oosterboer?

Oosterboer start mogelijk al in 2023 met het maken van een wijkuitvoeringsplan. Dit houdt in dat er vanaf 2023 gezamenlijk wordt nagedacht over hoe en wanneer de wijk van het aardgas af gaat. Hierin worden niet alleen de verschillende technische mogelijkheden onderzocht, er wordt vooral gekeken naar de wensen van de inwoners, de financiële mogelijkheden en de planning.

In de ontwerpvisie worden voor Oosterboer de volgende mogelijke technische oplossingen beschreven:

- **Elektrische warmtepompen**
- **Hybride warmtepompen** (combinatie van een warmtepomp en gas)
- **Gemeenschappelijk warmtenet**

We verwachten met de huidige inzichten dat de elektrische warmtepompen met name geschikt kunnen zijn voor de wat nieuwere en goed geïsoleerde woning, zoals Vogelbuurt en Vlinderbuurt. Het warmtenet wordt op dit moment het meest kansrijk geacht in Veldenbuurt, vanwege de ligging nabij de Hoogeveense vaart.

Deze technieken, eventueel aangevuld met technieken die door inwoners en andere belanghebbenden zijn aangedragen, worden in een wijkuitvoeringsplan onderzocht op haalbaarheid en betaalbaarheid.

Wat is uw postcode? (voorbeeld: 1234 AA)

— — — — —

Bent u eigenaar of huurder van een woning?

- Eigenaar
- Huurder
- Anders, namelijk:

Wat vindt u van de ambitie van gemeente Meppel om in 2040 (zoveel mogelijk) aardgasvrij te zijn?

Wat vindt u van het voornemen om in 2023 te starten met een plan voor uw wijk?

Wat is uw eerste gevoel bij de voorgestelde alternatieven voor uw wijk?

Mist u een techniek?

Zo ja, welke dan?

Bent u al bezig (geweest) met het verduurzamen van uw huis?

Zo ja, op welke manier(en)?

Zou u mee willen denken over het aardgasvrij maken van uw buurt?

- Ja → U kunt een e-mail sturen naar Peter Hamming, p.hamming@meppel.nl
- Nee
- Misschien

Gastenboek

BERGGIERSLANDEN

Wat staat er in de ontwerp warmtetransitie visie voor Berggierslanden?

In Berggierslanden starten we mogelijk als eerste met het opstellen van een wijkuitvoeringsplan. Dit houdt in dat er vanaf 2022 gezamenlijk wordt nagedacht over hoe en wanneer de wijk van het aardgas af gaat. Hierin worden niet alleen de verschillende technische mogelijkheden onderzocht, er wordt vooral gekeken naar de wensen van de inwoners, de financiële mogelijkheden en de planning.

Met de kennis van nu verwachten we dat **elektrische warmtepompen** geschikt kunnen zijn voor een groot deel van de woningen in Berggierslanden. Deze techniek vindt u dan ook terug in de ontwerpvisie terug. Dit houdt in dat deze techniek in het wijkuitvoeringsplan in ieder geval onderzocht wordt.

Samen met u bepalen we aan het begin van dit traject met welke andere technieken wij de volledig elektrische warmtepomp willen vergelijken en gaan we gezamenlijk voor elk type woning in de wijk op zoek naar een haalbaar en betaalbaar alternatief voor aardgas.

Wat is uw postcode? (voorbeeld: 1234 AA)

— — — — —

Bent u eigenaar of huurder van een woning?

- Eigenaar
- Huurder
- Anders, namelijk:

Wat vindt u van de ambitie van gemeente Meppel om in 2040 (zoveel mogelijk) aardgasvrij te zijn?

Wat vindt u van het voornemen om in 2022 te starten een plan voor uw wijk?

Wat is uw eerste gevoel bij de voorgestelde alternatieven voor uw wijk?

Mist u een techniek?

Zo ja, welke dan?

Bent u al bezig (geweest) met het verduurzamen van uw huis?

Zo ja, op welke manier(en)?

Zou u mee willen denken over het aardgasvrij maken van uw buurt?

- Ja → U kunt een e-mail sturen naar Peter Hamming, p.hamming@meppel.nl
- Nee
- Misschien

Bijlage 6

Vragenlijst over de ontwerp-transitievisie warmte voor ondernemers

Deze vragenlijst is bestemd voor ondernemers en vastgoedeigenaren die zijn gevestigd of eigenaar zijn van één of meerdere pand(en) in gemeente Meppel. Bent u ondernemer of eigenaar van een bedrijfspand in de binnenstad van Meppel, op één van de bedrijventerreinen of in het buitengebied in de gemeente Meppel? Dan nodigen wij u van harte uit om deze vragenlijst in te vullen.

Bent u als ondernemer werkzaam vanuit huis in één van de woonwijken van Meppel? Vul dan de vragenlijst in als inwoner via <https://meppel.swipocratie.nl>.

Deze vragenlijst bestaat uit 32 vragen. De vragen gaan over uw visie op de route naar een aardgasvrij Meppel als ondernemer en huurder/eigenaar van één of meerdere bedrijfspanden. De antwoorden die u geeft worden anoniem geanalyseerd en verwerkt. Gemeente Meppel gebruikt de resultaten om de ontwerp transitievisie warmte aan te vullen, zodat deze zoveel mogelijk aansluit bij de wensen van ondernemers in de gemeente.

Wij gaan zorgvuldig om met uw persoonsgegevens. We gebruiken deze alleen voor dit onderzoek en bewaren de gegevens maximaal drie maanden. Voor meer informatie over de ontwerp transitievisie warmte kijkt u op www.meppel.nl/warmtetransitievisie.

Heeft u vragen of opmerkingen over deze vragenlijst? Neem dan contact op met P. Hamming, projectleider warmtetransitie, via 14 0522 of p.hamming@meppel.nl.

Vragen over uw bedrijf

Op welke locatie is uw bedrijf gevestigd?

Indien u meerdere bedrijven bezit, kunt u meerdere antwoorden aankruisen.

Binnenstad Meppel

Blankenstein

Buitengebied (agrarisch bedrijf)

Buitengebied (niet-agrarisch bedrijf)

Nijeveen/centrum

Nijeveen/Spijkerserve

Noord I

Noord II

Oevers A

Oevers B

Oevers C

Oevers D

Oevers E

Rogat

Anders...

Bent u zelf eigenaar van een bedrijfspand in de gemeente Meppel?

Ja

Nee

Vragen over uw bedrijfspand(en)

Hoeveel bedrijfspanden heeft u in bezit of huurt u?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5 of meer

Wat is het huidige energielabel van uw (gehuurde) bedrijfspand?

- A
- B
- C
- D
- E
- F
- G

Het energielabel is mij niet bekend

Ik bezit meerdere panden met verschillende energielabels

Heeft u in het verleden subsidie aangevraagd voor het verduurzamen van uw bedrijfspand?

- Ja
- Nee
- Na sectie 3

Subsidieregelingen

Van welke subsidieregeling(en) heeft u gebruik gemaakt?

Heeft u behoefte aan meer informatie over dergelijke subsidiemogelijkheden?

- Ja
- Nee

Is het bedrijfspand waar u werkt en/of eigenaar van bent de afgelopen vijf jaar verduurzaamd?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

Verduurzaming bedrijfspand

Op welke manier(en) is het bedrijfspand verduurzaamd?

Zijn er plannen om het bedrijfspand waar u werkt en/of eigenaar van bent binnen vijf jaar (verder) te verduurzamen?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen

Ik vind het belangrijk om van het aardgas af te gaan voor een duurzamere wereld.

Helemaal mee eens

Mee eens

Niet mee eens/niet mee oneens

Mee oneens

Helemaal mee oneens

Ik ben bereid om van het aardgas af te gaan.

Helemaal mee eens

Mee eens

Niet mee eens/niet mee oneens

Mee oneens

Helemaal mee oneens

Werken in een goed geïsoleerd bedrijfspand vind ik belangrijk.

Helemaal mee eens

Mee eens

Niet mee eens/niet mee oneens

Mee oneens

Helemaal mee oneens

Ik maak me zorgen over de betaalbaarheid van een aardgasvrij bedrijfspand.

Helemaal mee eens

Mee eens

Niet mee eens/niet mee oneens

Mee oneens

Helemaal mee oneens

Ik ben bereid om zelf een financiële bijdrage te leveren aan het aardgasvrij maken van mijn eigen bedrijfspand(en).

Helemaal mee eens

Mee eens

Niet mee eens/niet mee oneens

Mee oneens

Helemaal mee oneens

Ik ben bang dat het bedrijfspand waar ik werk niet geschikt is om aardgasvrij te worden.

Helemaal mee eens

Mee eens

Niet mee eens/niet mee oneens

Mee oneens

Helemaal mee oneens

Ik wil als het kan eerder dan 2040 met mijn bedrijfspand van het aardgas af.

Helemaal mee eens

Mee eens

Niet mee eens/niet mee oneens

Mee oneens

Helemaal mee oneens

Vragen over de ontwerp transitievisie warmte

In de ontwerp transitievisie warmte staat een globale planning per gebied beschreven. In deze planning staat wanneer elk gebied zou kunnen starten met het maken van plannen om aardgasvrij te worden. Dit noemen we ook wel het wijkuitvoeringsplan. Daarnaast is er een inventarisatie gemaakt van de technische mogelijkheden die er zijn als alternatief voor aardgas. Voor de gebieden met bedrijven ziet de routekaart er als volgt uit:

Voor 2030

Blankenstein – individuele oplossing, zoals warmtepomp of warmte en koude opslag

Tussen 2030 en 2040

Oevers A t/m E – collectieve oplossing, zoals een warmtenet (restwarmte)

Noord I en II – collectieve oplossing, zoals een lage temperatuur warmtenet i.c.m. energie uit afvalwater

Binnenstad Meppel – individuele oplossing, zoals een hybride warmtepomp

Rogat – individuele oplossing, zoals een (hybride) warmtepomp

Nog onbekend

Buitengebied Meppel – individuele oplossing, zoals een (hybride) warmtepomp

Ik ben het eens met het moment waarop mijn bedrijf kan starten met de plannen om aardgasvrij te worden.

Ja

Nee

Geen mening

Kunt u aangeven waarom u het (on)eens bent met het startmoment?

Alternatieven voor aardgas

Er zijn verschillende alternatieven voor aardgas die geschikt zijn voor bedrijven. Hieronder worden de technische oplossingen uitgelegd:

(Hybride) warmtepomp

Bij elektrisch verwarmen worden gebouwen geheel of deels elektrisch verwarmd, meestal met een warmtepomp. Warmtepompen verwarmen met een lage temperatuur, waardoor deze techniek vaak vraagt om goede isolatie. De bron voor deze techniek is de temperatuur uit de buitenlucht of warmte uit bodem(water). Een hybride warmtepomp werkt net als een elektrische warmtepomp, maar dan in combinatie met gas. Dit gas kan eerst nog aardgas zijn en op latere termijn een duurzaam gas.

Warmte en Koude Opslag (WKO)

Een Warmte en Koude Opslag (WKO) slaat warmte op in de zomer dat in de winter gebruikt wordt voor verwarming. In de winter slaat een WKO koude op voor koeling in de zomer.

Warmtenet

Een warmtenet is een soort cv-installatie in het groot. Vanaf een centrale 'ketel' (warmtebron) wordt warm water met een buizensysteem naar de gebouwen getransporteerd. We maken een onderscheid tussen hoge- en lage-temperatuur warmtebronnen. De temperatuur van de warmtebron bepaalt hoe goed een pand geïsoleerd moet zijn. Bij lage-temperatuur warmtebronnen is goede isolatie een vereiste.

Energie uit afvalwater

Thermische energie uit afvalwater van bijvoorbeeld rioolwaterzuiveringsinstallaties.

De voorgestelde alternatieven zijn:

Blankenstein – individuele oplossing, zoals een warmtepomp of warmte en koude opslag

Oevers A t/m E – collectieve oplossing, zoals een warmtenet (restwarmte)

Noord I en II – collectieve oplossing, zoals een lage temperatuur warmtenet i.c.m. energie uit afvalwater

Binnenstad Meppel – individuele oplossing, zoals een hybride warmtepomp

Rogat – individuele oplossing, zoals een (hybride) warmtepomp

Buitengebied Meppel – individuele oplossing, zoals een (hybride) warmtepomp

Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen:

Ik ben het eens met de voorgestelde techniek(en) voor de locatie(s) waar mijn bedrijf is gevestigd.

Ja

Nee

Geen mening

Kunt u aangeven waarom u het (on)eens bent met de voorgestelde techniek(en)?

Ik verkies individuele oplossingen (zoals een warmtepomp) boven collectieve oplossingen (zoals een warmtenet).

Ja

Nee

Geen mening

Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen:

Ik vind het goed dat gemeente Meppel sneller (in 2040) van het aardgas af gaat dan het landelijk streven van 2050.

Ja

Nee

Geen mening

De gemeente mag bepalen wanneer mijn bedrijfspand uiterlijk van het aardgas af gaat.

Helemaal mee eens

Mee eens

Niet mee eens/niet mee oneens

Mee oneens

Helemaal mee oneens

De overheid mag bedrijven verplichten om te verduurzamen.

Helemaal mee eens

Mee eens

Niet mee eens/niet mee oneens

Mee oneens

Helemaal mee oneens

Gemeente Meppel mag de locatie waar mijn bedrijf is gevestigd aanwijzen als proeftuin (pilot) om aardgasvrij te worden.

Ja

Nee

Geen mening

Ik wil zelf actief meedenken over het aardgasvrij maken van mijn bedrijf.

Ja

Nee

Uw gegevens

Laat uw e-mailadres achter zodat gemeente Meppel u kan benaderen voor het vervolg van de warmtetransitie (niet verplicht).

Ik wil graag met andere bedrijven optrekken om samen van het aardgas af te gaan.

Ja

Nee

Geen mening

VerduurSaam Écht Meppel

VerduurSaam Écht Meppel is een coöperatie van en voor bedrijven die zich focust op het verduurzamen van bedrijven en bedrijfsterreinen in en om Meppel. De coöperatie start bij het integraal verduurzamen van uw bedrijf, maar kijkt daarbij ook naar het grotere plaatje. Bijvoorbeeld door samen te werken met enkele andere bedrijven of zelfs het

complete bedrijvenpark. Samen op weg naar toekomstbestendige bedrijventerreinen in Meppel.

Was u voor het invullen van deze vragenlijst al bekend met ondernemerscoöperatie VerduurSaam Écht Meppel?

Ja

Nee

Mag VerduurSaam Écht Meppel u in het vervolg benaderen voor het geven van informatie en/of u uitnodigen voor bijeenkomsten?

Ja

Nee

Uw gegevens

Laat hier uw e-mailadres achter, zodat VerduurSaam Écht Meppel u kan benaderen (niet verplicht).

Afsluiting

Wilt u gemeente Meppel nog iets meegeven voor de ontwerp transitievisie warmte?